د حضرت سلیمان
د متلونو کِتاب

د حضرت سلیمان
د متلونو کِتاب

اشاعت کوونکی: یونائیټډ بایبل سوسایټیز

د چاپ شمېر: ۳۰۰۰

د چاپ کال: ۱۴۳۶ - ۲۰۱۵

د ISBN شمېره ۹۷۸۹۶۹۲۵۰۸۷۰۶

پېژندګلو

ډېره د خوشحالۍ خبره ده چې اوس يو آسماني کتاب ستاسو په مورنۍ ژبه کښې ستاسو په لاس کښې دے. اوس تاسو په خپلو لاسُونو کښې د خُدائې حِکمت يوه لويه خزانه نيولې ده. دا د متلونو هغه مجموعه ده چې د حضرت داؤد عليه السلام زوئ د حضرت سليمان عليه السلام په واسطه راټولۍ شوې اؤ تصنيف شوې دي. حضرت سليمان بادشاه ته پاک خُدائ يو خاص اؤ نادر حِکمت ورکړے وو. په ځوانۍ کښې هغۀ د پاک خُدئ نه په دُعا کښې خواست وکړو چې، "ما له حِکمت راکړه چې ستا په خلقو باندې په اِنصاف سره بادشاهي وکړم اؤ د ښۀ او بد په مينځ کښې فرق وپېژنم. ګڼې نو

زۀ به څنګه د دې جوګه شم چې ستا په لوئ قوم باندې بادشاهی وکړم“ (اول بادشاهان ۳: ۹). په صحيفو کښې ليکلے شوې دی چې مالِک خُدائ د حضرت سُليمان په دې غوښتنه باندې خوشحاله وو چې حضرت سليمان ترې نه د عقل اؤ حِکمت غوښتنه وکړه، نو د هغۀ خواهش يې پوره کړو، او ورته يې وفرمائيل: ”تا حِکمت غوښتلے دے چې په اِنصاف سره بادشاهی وکړې اؤ خپل اُوږد عُمر، مالداری اؤ د خپل دُشمن مرګ دې نۀ دے غوښتے، نو زۀ به هغه څۀ وکړم چې تا غوښتی دی. زۀ به تا له دومره ډېر حِکمت اؤ پوهه درکړم چې نۀ به چا ته مخکښې مِلاؤ شوې وی اؤ نۀ به تا نه وروستو چا ته مِلاؤ شی“ (اول بادشاهان ۳: ۱۱-۱۲).

دا متلونه د فلسطين په مُلک کښې د حضرت سليمان په وسيله يعنې د نن نه څۀ دپاسه درې زره کاله وړاندې رايوځائ کړے شوی دی. د

حيرانتيا خبره خو دا ده کۀ څۀ هُم چې دا متلونه ډير پخوا ليکلے شوی دی، خو باوجود د دې دا ډير معنې خيز دی اؤ داسې لږې لکه چې دا هم نن ليکلے شوی دی. دا د متلونو کتاب د ايماندارانو ليکوالو د يو لويې کړۍ په ذريعې ستاسو لاسُونو ته راورسيدلو، چا چې دا د اصلی عبرانی صحيفو نه نقل کړے دے، هو به هو هغه شان څنګه چې خُدائ پاک حضرت سليمان ته الهام ورکړے وُو چې يې وليکی، اؤ نن هم دا هم هغه شان دے اؤ د کوم بدلون اؤ تحريف نه ساتلے شوے دے. ځکه چې په خپله خُدائ پاک وعده کړې ده چې هغه به د خپل کلام حفاظت کوی اؤ دا د هغۀ کلام دے اؤ زمُونږ د زده کولو دپاره ګټور دے. د دې ليکلو څۀ زړې نسخې دی چې سائنس ثابتې کړی دی چې د هجری کلنډر نه ۱۵۰۰ کاله پخوانۍ دی.

دا د هغه اصلي پخوانو نُسخو عکس دے چې د يو طومار په شکل کښې د مالګې په درياب کښې دريافت شوے وو.

د دې کتاب بُنيادى مقصد څۀ دے؟

د دې کتاب بنيادى مقصد دے چې زمُونږ سره مدد وکړى اؤ هغه دا چې مُونږ په هوښيارتيا اؤ کاميابئ سره د خُدائ پاک په يره کښې خپل ژوند تير کړُو. مُونږ ته د کتاب په شروع کښې داسې ووئيلے شُو چې د عقل اؤ حِکمت شروع د خدائ پاک په

يره کښې ده (متلونه ۱: ۷). د خُدائ پاک نه د يريدلو مقصد چې خپل ځان د هغهٔ منونکے جوړ کړُو اؤ ګُناهونه رد کړُو. هُم دا يره ده چې مُونږ ترې سبق ايزده کوؤ چې د خدائ پاک د مرضئ په مطابق ژوند تير کړُو اؤ دا مُونږ ته د حِکمت تعليم هم راکوی.

متلونه دې دپاره وليکلے شُو چې ساده خلقو ته پوهه ورکړی، او ځوانانو ته حِکمت اؤ شعور ورکړی (۱: ٤) اؤ چې هوښيار نور هُم هوښيار کړی (۱: ۵). متلونه د حِکمت زده کولو دپاره ښهٔ اؤ آسانه طريقه ده ځکه چې کوم تعليم چې د دې نه حاصليږی دا په مکمل شکل کښې وی اؤ په آسانئ سره ذهن کښې کينې، دا په وئيلو کښې لنډ اؤ خوارهٔ اؤ په حفظ کولو کښې آسان وی. خو د کتاب مقصد نهٔ يوائې حِکمت حاصلول دی بلکه د دې مقصد دے چې حقيقت زمُونږ

د زړونو بیخ ته ورښکته شی، چې زمُونږ اخلاق په داسی انداز کښې بدل کړی چې زمُونږ کورنئ اؤ دُنیا بدله کړی. دا شان بدلون زمُونږ په خپل کوشش سره ناممکنه دے، بلکه مُونږ ته په کار دی چې داسې دُعا وکړُو لکه څنګه چې حضرت سلیمان علیه السلام وکړه، چې د ټولو رب یعنې قادر مطلق خُدائ مُونږ ته داسې برکت راکړی چې مُونږ د دې قابل وګرځوی چې هغه شان ژوند تیر کړُو په کوم چې هغه خوشحالیږی.

د عملی حِکمت دپاره د متلونو کتاب د روزمره ژوندون دپاره عملی لارښود دے. په دې کښې د تجارت، د ملګرتیا، د وادهٔ، د ماشومانو د پرورش، د پیسو، د قرض، د کاروبار په حقله نورې ډیرې خبری شته دے. ډیر متلونه د عقلمندو اؤ د کم عقلو په ژوند کښې فرق ښکاره کوی. د صادِقانو لار د سحر د رڼا په شان ده، تر هغې ځلیږی اؤ لا نوره

هُم زياتيږی تر څو چې د ورځی رڼا نۀ وی راښکاره شوی (٤: ١٨). خو د بدکارانو لار لکه د تورې تيارې په شان ده، دوئ په دې نۀ پوهيږی چې په څۀ باندې يې تيندک وخوړلو (٤: ١٩).

د متلونو په کتاب کښې عقل اؤ حِکمت د ټولو اِنسانانو دپاره دے اؤ د عملی نصيحتونو په شمول کوم چې يوه ټولنه اؤ معاشره د امن او امان اؤ محبت طرف ته بيايی. نشه تماشه، زيات خوړل، حسد، کينه اؤ بُغض اؤ دُشمنی اؤ لالچ به ختم کړے شی. غريب به نۀ نظر انداز کيږی، دا لوستونکو ته د ايماندارئ، راستئ، ذمه وارئ، مهربانئ، سخاوت، د معاف کولو، حقيقت، صبر، عاجزئ، خوشحالئ، وفادارئ، پرهيزګارئ، ځان قابو کښې ساتل اؤ د هوښيار سوچ د انجام ترغيب ورکوی، دا د اخلاقو، خواهشاتو اؤ د هغوئ د عملونو نه راځی. غُصه په قابو کښې ساتئ، فساد اؤ جګړو نه لرې اوسيږئ،

فضول خبرو نه پرهیز وکړئ، کبر پریږدئ، عدالتونه دې د بې اِنصافئ نه پاک وی، د شرعی د اختیارمندو عزت وکړئ. مور پلار دې خپلو بچو ته د صحیح تربیت اؤ تعلیم ورکولو خیال وساتی، اؤ بچی دې د خپل مور پلار عزت کوی اؤ هغوئ دې خپله کورنۍ د بی شرمئ نه وساتی.

د پښتنو سره د متلونو تعلق

بله خاص خبره د دې کتاب په باره کښې دا ده چې د پښتنو رسم و رواج اؤ تاریخ سره د دې ډیر جوخت تعلق دے. تاریخ لیکونکې نعمت اللّٰه دا په خپل مشهور کتاب مخزنی افغانی کښې، د مغل بادشاه جهانګیر د بادشاهئ په دوران کښې لیکلې دی. هغه په دې کتاب کښې دا په ګوته کوی چې پښتانهٔ څنګه د یهُودی بادشاه تالوت اولاد دے (چې ورته ساؤل هم وئیلے شی). شاید دا وجه ده

چې د سلیمان په متلونو کښې زمُونږ د رسم و رواج سره نن هُم یو شان والے موجود دے. لکه څنګه چې نن مونږ دا متلونه وایو نو دا د حضرت سلیمان په متلونو کښې هم شته. مثلاً د دروغو مزے لنډ وی (۱۲: ۱۹) اؤ دال ساګ دې وی خو چې مینی سره وی، کۀ چرګ وی اؤ نفرت ورسره وی نو فائده یې څۀ ده (۱۵: ۱۷). دې موضوع ته هُم توجو ورکول په کار دی چې د پاک خُدائ کلام به همیشه زمُونږ رسم اؤ رواج ته یو خبردارے وی، ځکه چې خُدائ پاک مومنانو ته وائی چې خپل ذاتیات شا ته وغورځوئ اؤ هغه پرېږدئ. خپله پیروی مۀ کوئ اؤ د هغۀ پیروی وکړئ.

د مقدس کتاب لوستل زمُونږ دپاره یوه لویه ذمه واری ده هغه دا چې د هغې په لوستلو اؤ په لیکلے شوی شریعت باندې عمل وکړُو اؤ خپلی خوښې ناخوښې شا ته وغورځُوُ نۀ صرف دا چې په دې

یقین وساتُو چې د دې په لوستلو به مُونږ ته برکت ملاؤ شی. مُونږ ته په کار دی چې په دې کتابونو کښې لارښونې پیدا کړُو اؤ هغه په خپل زړهٔ کښې وساتُو اؤ عمل پرې وکړُو، کومې چې خُدائ پاک خوښې کړی دی. د مقدس کتاب سره رابطه ساتل: دوستانو کهٔ چرې تاسو غواړئ چې د مقدس کتاب نور آسمانی کتابونه ولولئ چې په پښتو کښې ترجمه شوی دی، نو په دې پته یې غوښتنه وکړئ. پاکستان بائبل سوسائټی، بائبل هاؤس، انارکلی لاهور.

د حضرت سلیمان
د متلونو کِتاب

د حضرت سُلیمان متلونه

١ د داؤد د زویٔ د سُلیمان متلونه چې د اسرائیلو
بادشاه وو. ٢ د دویٔ مقصد دا دے چې
خلقو ته د حِکمت اؤ تربیت په حقله تعلیم ورکړی
اؤ چې هغویٔ په عقلمندو خبرو باندې پوهه شی.
٣ دا به تاسو ته تعلیم درکړی چې ځنګه به خپل
ژوند په صداقت، عدل اؤ اِنصاف سره تیرویٔ. ٤ دا
متلونه ساده خلق هوښیاروی اؤ ځوانانو له عقل اؤ
تمیز ورکوی. ٥ دا متلونه د هوښیارانو پوهه نوره هُم

زياتوى اؤ د عالِم راهنمائى کوى، ⁽٦⁾نو هغوئ به په
متلونو اؤ مثالونو اؤ د هوښيارانو په خبرو اؤ د هغوئ
په معماګانو دواړو باندې پوهه شى.

د ځوانانو دپاره نصيحت

⁽٧⁾د مالِک خُدائ يره د علم شروع ده، خو کم
عقل خلق د حِکمت اؤ تربيت سپکاوے کوى.
⁽٨⁾زما زويه، د خپل پلار لارښونو ته غوږ شه اؤ د
خپلې مور تعليم دې مۀ هيروه. ⁽٩⁾د هغوئ نصيحتونه
به ستا د سر دپاره ښائسته سهره اؤ ستا غاړى دپاره
د عزت هار وى. ⁽١٠⁾زما زويه، کله چې ګُناهګاران
ستا د بې لارې کولو کوشش کوى، نو د هغوئ نه
ځان ساته. ⁽١١⁾کۀ چرې هغوئ ووائى، ”راځه، چې
يو ځائ شُو اؤ د پټ ځائ نه ګُذار وکړُو اؤ قتل
وکړُو! راځه چې په يو بې ګُناه کس باندې هسې
د خوند دپاره غلې حمله وکړُو! ⁽١٢⁾راځه چې د قبر

په شان هغوئ ژوندی تير کړُو، د هغوئ په شان لکه څوک چې د مرګ کندی ته کوزيږی. ⑬مُونږ به هر قِسمه قيمتی څيزُونه حاصل کړُو اؤ د لوټ د مال نه به خپل کورُونه ډک کړُو! ⑭راځه مُونږ سره ملګرے شه اؤ مُونږ چې څۀ لُوټ کړُو نو په هغې کښې به تا له هُم برخه درکړُو.“ ⑮زما زويه، د داسې خلقو سره مۀ ځه، اؤ د هغوئ په نقش قدم مۀ ځه. ⑯ځکه چې هغوئ د بدکارئ طرف ته په منډه روان وی، اؤ د وينې تويولو په اړخ تيزئ سره روان وی. ⑰د يو مارغۀ د سترګو د وړاندې جال خورول څومره بې فائدې دی. ⑱خو دغه شان خلق د خپل ځان دپاره دام خوروی، داسې دام چې هغوئ به په خپله په کښې تباه شی. ⑲هُم دغه به وی انجام د هغه کسانو څوک چې د ناجائزه پيسو ګټلو لالچی وی نو په دې وجه به د خپل ژوند نه لاس ووينځی.

د حِکمت آواز

٢٠حِکمت په لارو کُوڅو کښې په تيزه چغې وهی،
اؤ په چوکونو کښې په اوچت آواز نارې وهی. ٢١د
بازار په ګڼه کښې هغه چغې وهی، اؤ د ښار په
دروازو کښې چرته چې خلق راغونډيږی هلته تقرير
کوی: ٢٢”جاهله خلقو، تاسو به تر کومې پورې
ساده ګان يئ؟ تر څو پورې به تاسو مسخره کوونکی
په خپلو مسخرو کښې خوشحاله يئ؟ تر څو پورې
به تاسو بې وقوفان عِلم نه نفرت کوئ؟ ٢٣راشئ اؤ
زما سختې خبرې واؤرئ! زۀ به خپل زړۀ نه تاسو
خبر کړم اؤ تاسو به هوښيار کړم. ٢٤ما تاسو ته څو
ځله آوازونه وکړل خو تاسو رانۀ غلئ. زۀ تاسو له
درغلم خو تاسو ماته توجو رانۀ کړه. ٢٥تاسو زما
ټول نصيحتُونه نظر انداز کړل اؤ زما اصلاح کول
مو رد کړل. ٢٦خو چې کله تاسو په تکليف کښې

پرېوزئ نو زۀ به په تاسو پورې ملنډې کوم. اؤ زۀ به تاسو پورې خندا کوم کله چې تاسو بدبختی راګیر کړی. ۲۷ کله چې بدبختی لکه د طوفان درباندې راشی، اؤ چې مُصیبت لکه د سیلئ په شان درباندې راشی اؤ چې مُصیبت اؤ سختی په تاسو باندې غالبه شی. ۲۸ نو بیا چې کله دوئ ما ته چغې وهی، خو زۀ به دوئ ته جواب نۀ ورکوم. دوئ به ما هر چرته د زړۀ نه ولټوی، خو دوئ به ما پیدا نۀ کړی. ۲۹ ځکه چې دوئ د پوهې نه نفرت کولو اؤ دوئ د مالِک خُدائ نه نۀ یریدل خوښ کړل. ۳۰ دوئ زما نصیحت رد کړو، کله چې مې اصلاح کوله نو دوئ ماته هیڅ توجو رانۀ کړه. ۳۱ نو په دې وجه دوئ به د خپل چال چلن ترخه میوه وخوری اؤ په خپلو منصُوبو به ماړۀ شی. ۳۲ د ساده خلقو سرکشې به دوئ مړۀ کړی، کم عقلان د خپل قناعت په وجه تباه کیږی. ۳۳ خو هر څوک چې ما ته غوږ نیسی

نو هغه به په امن کښې اوسيږی، اؤ د نُقصان څۀ
يره به پرې نۀ وی."

د حِکمت فائدې

٢ زما زويه، کۀ تۀ زما خبرې ومنې اؤ زما
حُکمونه په زړۀ کښې محفوظ کړې، ٢ اؤ
د عقل خبرو ته غوږ ونيسې اؤ خپل زړۀ د هوښيارتيا
طرف ته مايل کړې، ٣ نو بيا د پوهې طلب کوه اؤ
د حِکمت دپاره په تيزه نارى ووهه. ٤ تۀ د دوئ
داسې تلاش وکړه لکه د سپينو زرو چې کوې اؤ يا
يې داسې لټون وکړه لکه چې د پټې خزانې کوې.
٥ نو بيا به تۀ د مالِک خُدائ په يره باندې پوهه شې
اؤ د پاک خُدائ علم به حاصل کړې. ٦ ځکه چې
مالِک خُدائ عقل اؤ حِکمت ورکوی، اؤ د هغۀ د
خُلې نه علم اؤ پوهه راوځی. ٧ هغه د نيکو خلقو
دپاره د عقلمندئ خزانې ساتی، هغه د هغه چا دپاره

ډال دے د چا کردار چې بې داغه وی. ⑧هغه د اِنصاف کوونکو د لارو ساتنه کوی اؤ هغه د خپلو نیکو خلقو حفاظت کوی. ⑨نو تهٔ به په دې پوهه شې چې څهٔ ښهٔ اؤ د اِنصاف اؤ مناسب دی. اؤ تهٔ به د ژوند نیغه لار بیامومې. ⑩نو تهٔ به عقلمند شې اؤ ستا علم اؤ پوهه به ستا روح ته خوشحالی ورکړی. ⑪تمیز به په تا نظر ساتی اؤ پوهه به ستا حِفاظت کوی. ⑫عقل به تا د بدکاره خلقو نه ساتی، اؤ د هغوئ نه چې د چا خبرې چې غلطی دی، ⑬چا چې صحیح لاره پریښې ده اؤ په تیارو کښې تلل کوی، ⑭څوک چې د خرابو کارونو په کولو خوشحالیږی اؤ د بد عملو په شرارت خوشحالی کوی، ⑮اؤ دغه کسان په کږو وږو سر دی اؤ د هغوئ چال چلن د ټګئ دے. ⑯نو هغه به تا د بدکارې ښځې نه وساتی، د هغې زناکارې نه څوک چې په خوږو خبرو تا دوکه کول غواړی، ⑰چا چې خپل

د ځوانئ د وخت خاوند پرېښښے دے اؤ خپل تړون يې هېر کړو کوم يې چې د پاک خُدائ په وړاندې کړے وو. ۱۸ د هغې کور ته تلل مرګ ته دعوت دے، اؤ د هغې د کور لار د قبر لار ده. ۱۹ څوک چې هغې له ورشی نو هغه بيا نۀ راواپس کيږی اؤ هغه بيا هيڅ کله د ژوند په لاره راتلے نۀ شی. ۲۰ نو بيا تۀ د ښو خلقو په طريقو تلل کوه اؤ د صادِقانو په لارو کښې پاتې شه. ۲۱ نو نيکان به په مُلک کښې اوسيږی، اؤ بې داغه خلق به په کښې پاتې شی. ۲۲ خو بد عمله به د هغه مُلک نه وشړلے شی، اؤ غداران به ترې د بيخ نه وويستلے شی.

د عقل اؤ حِکمت فائدې

۳ زما زويه، زما لارښونه مۀ هېروه، خو زما حُکمونه په خپل زړۀ کښې وساته. ۲ زما تعليم به ستا عمر سوا کړی اؤ خوشحالی به درکړی.

۳هیڅ کله مینه اؤ وفاداری د خپل ځان نه مۀ لری کوه. دوئ د خپلې غاړې هار کړه اؤ د خپل زړۀ په تخته باندې یې ولیکه. ٤نو بیا به تۀ د اِنسانانو اؤ د پاک خُدائ په نظر کښې محبوبیت اؤ نیک نامی حاصله کړې. ٥په خپل ټول زړۀ سره په مالِک خُدائ باندې توکل کوه. اؤ په خپله پوهه باندې تکیه مۀ کوه. ٦چې تۀ هر کار کوې نو په هغې کښې مالِک خُدائ یاد ساته، اؤ هغه به تا ته صحیح لاره ښائی. ۷په خپل عقل باندې مۀ مغرُوره کیږه، د مالِک خُدائ نه یریږه اؤ بد عملی پریږده. ۸نو په دې باندې به ستا بدن رغیږی اؤ ستا هډُوکی به پرې تازه شی. ۹په خپل مال دولت سره د مالِک خُدائ عزت کوه، اؤ د خپل ټول فصل په ړومبئ میوې سره. ۱۰نو بیا به ستا کودامونه ډک شی اؤ د سر نه به اوړی، اؤ ستا د چاټئ د خلې نه به نوې شراب اوړی. ۱۱زما زویه، د مالِک خُدائ اصلاح

مۀ رد کوه اؤ کله چې هغه تا تنبیه کوی په هغې باندې مۀ خفه کیږه. ⑫ځکه چې مالِک خُدائ چې چا سره مینه کوی نو هُم هغه تنبیه کوی لکه ځنګه چې یو پلار هُم هغه زوئ تنبیه کوی کوم چې هغۀ ته ګران وی. ⑬بختور دے هغه څوک چې حِکمت حاصل کړی، اؤ هغه څوک چې پوهه حاصله کړی. ⑭ځکه چې دا د سپینو زرو نه ډیر قیمتی دے اؤ د دې ګټه د سرو زرو نه هُم ډیره ښۀ ده. ⑮دا د قیمتې کاڼو نه هُم ګران دے اؤ ستا د خوښې یو څیز هُم د دې برابر نۀ دے. ⑯د عقل په ښې لاس کښې اوږد ژوندون دے، اؤ د هغۀ په ګس لاس کښې عزت اؤ دولت دے. ⑰د هغۀ لارې برکتی دی، اؤ د هغۀ ټولې لارې پُرامنه دی. ⑱حِکمت د هغوئ دپاره د ژوند ونه ده څوک چې هغې ته غاړه ورکوی، بختور دی هغوئ څوک چې هغه راټینګوی. ⑲مالِک خُدائ د خپل حِکمت په

ذریعه د زمکی بنیاد کیښودلو، اؤ د خپلې هوښیارتیا
په ذریعه یې آسمانونه پیدا کړل. ۲۰د هغهٔ د حِکمت
په وسیله د زمکې د لاندې نه چینې روانې شولې،
اؤ د وریځو نه پرخه په زمکه راووریدله. ۲۱زما زویه،
عدل اؤ تمیز په خپل ځان کښې پیدا کړه، اؤ هغه
د خپل نظر نه مهٔ لرې کوه. ۲۲دوئ به ستا روح
تازه ساتی، اؤ دا به ستا په غاړه د فضل هار وی.
۲۳نو بیا به تهٔ په حِفاظت سره په خپله لار باندې
روان یې اؤ ستا ښپه به تیندک ونهٔ خوری. ۲۴کله
چې تهٔ څملې، تهٔ به نهٔ یریږې، اؤ تهٔ به په خوږ
خوب اودهٔ کیږې. ۲۵نو د ناګهانی آفت نه به نهٔ
یریږې اؤ نهٔ به د هغه تباهئ نه یریږې کومه چې په
بد عملو باندې راځی. ۲۶نو مالِک خُدائ به ستا
ډاډ وی، اؤ هغه به ستا ښپې په دام کښې د ګیرولو
نه وساتی. ۲۷څوک چې حاجتمند وی د هغوئ
سره ښیګړه مهٔ پریږده، کهٔ چرې دا کار ستا وس

کښې وی، ۲۸ کۀ چرې تۀ اوس د خپل ګاونډی
سره مدد کولے شې، نو ورته مۀ وایه چې سبا راشه
چې مدد درې وکړم. ۲۹ د خپل ګاونډی په خلاف
هغۀ ته د نُقصان ورکولو منصُوبه مۀ جوړوه، څوک
چې ستا په خوا کښې اوسیږی اؤ په تا باور کوی.
۳۰ په یو کس باندې هیڅ بې هیڅه الزام مۀ لګوه
تر څو چې هغۀ تا ته نُقصان نۀ وی درسولے. ۳۱ د
ظالم سره سیالی مۀ کوه اؤ مۀ د هغۀ په نقش قدم
عمل کوه، ۳۲ ځکه چې مالِک خُدائ د هغوئ نه
نفرت کوی څوک چې بدکاره وی، خو هغه د
نیکانو سره دوستانه تعلق ساتی. ۳۳ د بد عمله په
کور مالِک خُدائ لعنت ورَوی، خو هغه د صادِق په
کور باندې برکت ورَوی. ۳۴ هغه د مغرُوره مسخره
کونکو پورې مسخری کوی، خو په عاجز خویه
باندې خپل فضل کوی. ۳۵ هوښیار عزت په میراث
کښې ګټی، خو کم عقل خپل شرم زیاتوی.

د پلار نصیحت

٤ زما زامنو د خپل پلار هدایت ته غوږ ونیسئ. اؤ هغې ته توجو ورکړئ اؤ پوهه حاصله کړئ. ٢ ځکه چې زهٔ تاسو ته ښهٔ تعلیم درښایم، نو زما تعلیمات مهٔ هیروئ. ٣ هر کله چې زهٔ د خپل پلار په کور کښې هلک وم، اؤ د خپلې مور یوائځینے نیازبین زوئ وم، ٤ هغهٔ ماته تعلیم راکړو اؤ وئې وئیل، "په خپل ټول زړهٔ سره زما نصیحت راټینګ کړه، زما په حُکمونو عمل کوه نو ستا ژوند به په خیر تیر شی. ٥ حِکمت حاصل کړه، اؤ پوهه حاصله کړه، زما خبرې مهٔ هیروه اؤ مهٔ د هغې نه مخ اړوه. ٦ عقل ته مهٔ شاه کوه، ځکه چې هغه به ستا حفاظت وکړی، د هغهٔ سره مینه کوه نو هغه به په تا باندې نظر ساتی. ٧ حِکمت حاصلول د ټولو نه اهم کار دے، د نورو څیزونو د حاصلولو سره سره

پوهه هُم حاصله کړه. ⑧د حِکمت عزت کوه اؤ دا به تا لوئ کړی. دې ته غاړه ورکړه نو دا به تا عزتمند کړی. ⑨دا به ستا سر د فضل سهرې سره ښائيسته کړی اؤ د شان اؤ شوکت تاج به در په سر کړی. ⑩زما زويه، ما ته غوږ شه! زهٔ چې درته څهٔ وايم هغه کوه، نو په دې کولو سره به ستا عمر اوږد شی. ⑪ما درته د عقل اؤ حِکمت لارښونه وکړه اؤ په نيغه لار مې روان کړې. ⑫کله چې تهٔ ګرځې نو ستا ښپې به هيڅ څيز نهٔ منع کوی، اؤ کله چې تهٔ منډه وهې نو تيندک به نهٔ خورې. ⑬زما نصيحتونه راټينګ کړه اؤ دا مهٔ پرېږده چې ستا نه لاړ شی. د هغوئ ښهٔ حفاظت وکړه ځکه چې دا ستا ژوندون دے. ⑭د شريرانو په لار کښې خپل قدم مهٔ ږده اؤ مهٔ د بدکارانو په لار تلل کوه. ⑮د هغوئ لارو نه ځان وساته، د هغوئ په لار مهٔ ځه، د هغوئ د لارو نه راوګرځه اؤ په خپله لار روان اوسه. ⑯تر

څو پورې چې دوئ غلط کار نۀ وی کړے تر هغې خوب نۀ ورځی، تر څو پورې چې دوئ چا ته تيندک نۀ وی ورکړے نو دوئ تر هغې پورې آرام نۀ کوی. ⑰هغوئ د شرارت ډوډئ خوری اؤ د فساد نه ډک شراب څښی. ⑱د صادِقانو لار د سحر د رڼا په شان ده، تر هغې ځليږی اؤ لا نوره هُم زياتيږی تر څو چې د ورځې رڼا نۀ وی راښکاره شوی. ⑲خو د بدکارانو لار لکه د تورې تيارې په شان ده، دوئ په دې نۀ پوهيږی چې په څۀ باندې يې تيندک وخوړلو. ⑳زما زويه، زۀ چې درته څۀ وايم هغې ته توجو ورکړه، اؤ په غور سره زما خبرې واؤره. ㉑دا د خپل نظر نه مۀ اوباسه اؤ په خپل زړۀ کښې يې دننه وساته. ㉒نو دا به هغوئ ته ژوند ورکړی چې څوک يې پيدا کوی، اؤ د هغوئ ټول وجود ته به صحت ورکړی. ㉓د هر څۀ نه اول د خپل زړۀ خيال ساته، ځکه چې دا د ژوند د هدايت

سرچینه ده. ٢٤د خپلې خُلې نه ټګی لرې کړه، اؤ
دوکه مارې خبرې د خپلو شونډو نه لرې کړه. ٢٥په
غور سره مخامخ نیغ ګوره، اؤ خپل نظر نیغ وساته.
٢٦اؤ د خپلو قدمونو دپاره لاره هواره کړه، نو بیا به
ستا ټوله لار مضبوطه وی. ٢٧ښې اؤ ګس طرف ته
مۀ تاوېږه، اؤ خپلې ښپې د شرارت نه وساته.

د زنا نه ځان ساتل

٥ زما زویه، زما پوهې ته توجو ورکړه، اؤ زما
د حِکمت خبرو ته ښۀ غوږ ونیسه. ٢نو بیا
به تۀ تمیز حاصل کړې، اؤ ستا شونډې به علم اؤ
حِکمت محفوظوی. ٣ځکه چې د زنا کارې ښځې
د شونډو نه شات راڅاڅی. اؤ د هغې خبرې د تیلو
نه زیاتې نرمې دی، ٤خو په آخر کښې هغه د ګنډیر
په شان ترخه، اؤ د دوه مخیزې تورې په شان تیره
ده. ٥د هغې ښپې د مرګ په طرف روانې دی، اؤ

د هغې قدمونه سيدها د قبر طرف ته لاربنونه کوى.
⑥هغه د ژوند د لارې په حقله سوچ نۀ کوى، د
هغې لارې کږې وږې دى، خو هغه پرې نۀ پوهيږى.
⑦نو بيا اوس زما زويه، ماته غوږ ونيسه. اؤ زۀ چې
درته څۀ وايم نو د هغې نه مۀ اوړه. ⑧د داسې ښځې
نه ځان لرى ساته! اؤ چې د هغې د کور دروازې
ته هُم ورنزدې نۀ شې! ⑨هسې نه چې خپل عزت
نورو ته ورکړې اؤ بې عزته شې. اؤ د خپل ژوند
واکى د ظالمانو رحم و کرم ته وسپارې، ⑩هسې
نه چې پردى ستا په مال مزى وکړى. اؤ ستا د ژوند
محنت د بل چا کور مالامال کړى. ⑪اؤ د خپل
عمر په آخر کښې به تۀ زبيرګى اؤ فريادونه کوې،
هرکله چې ستا غوښې اؤ بدن خوړين شى، ⑫نو
تۀ به ووايې، ”ما د اصلاح نه څومره نفرت کولو!
اؤ څومره به زما زړۀ اصلاح کول رټل، ⑬ما به د
خپلو استاذانو تابعدارى نۀ کوله، اؤ نۀ به مې خپلو

لا ړښوونکو ته غوږ نيولو. ⁽¹⁴⁾نو زهٔ د تباهئ په غاړه ولاړ يم، اؤ په ډيرو خلقو کښې وشرميدم.“ ⁽¹⁵⁾د خپلې ذخيرې اوبهٔ څښه، اؤ صرف د خپلې ښځې سره کوروالے کوه لکه څنګه چې د خپل کوهى نه روانې اوبهٔ څښې. ⁽¹⁶⁾دا مناسب ده چې ستا چينې په کوڅو کښې، اؤ ستا د اوبو لختى په چوکونو کښې وبهيږى؟ ⁽¹⁷⁾نو دا دې يوائې ستا وى، کله دې هُم د پردو سره شريک نهٔ شى. ⁽¹⁸⁾ستا چينې دې برکتى شى، د خپلې ښځې سره خوشحاله اوسه چې ستا په ځوانئ کښې ورسره وادهٔ شوے وو، ⁽¹⁹⁾چې هغه د يوې ښُکلې مينه ناکې اؤ مهربانه هوسئ په شان ده نو د هغې د بدن ښُکلا دې تا معمور کړى، اؤ تهٔ دې هر وخت د هغې د مينې غلام يې. ⁽²⁰⁾زما زويه نو تهٔ دې ولې د يوې زناکارې ښځې په مينه کښې راګير يې؟ اؤ تهٔ ولې د بل سړى د ښځې سره يو ځائ کيږې اؤ غاړه غټئ کيږې؟ ⁽²¹⁾نو د اِنسان

په ټولو لارو د مالِک خُدائ نظر دے، اؤ هغه په خپله د هغهٔ د ټولو لارو څارنه کوی. ۲۲ د شریر شرارت هُم د هغهٔ دپاره دام دے. اؤ د هغهٔ د ګُناه رسئ هغه کلک رانیسی. ۲۳ هغه به د خپل تربیت د کموالي په وجه مړ شی، اؤ د خپل کم عقلتوب په سبب بې لارې شوے دے.

د بل چا د قرض ضمانت مهٔ کوه

۶ زما زویه، کهٔ چرې تا د خپل ګاونډی دپاره په ضمانت کښې څهٔ ایښې وی، اؤ یا تا د بل چا د قرض د ورکولو وعده کړې وی، ۲ کهٔ تهٔ چرې د خپلو خبرو په وجه په لټ کښې راګیر شوے یې، اؤ په دام کښې د خپلې خُلې دلاسه راګیر شوے یې، ۳ نو بیا زما زویه، په دې کولو سره تهٔ د خپل ګاونډی په لاسُونو کښې پریوتې، نو د هغهٔ د دام نه د خلاصیدو دپاره، هغهٔ له ورشه اؤ خپل

ځان کمزورے کړه اؤ هغهٔ ته مِنت زاری وکړه چې هغه تا د دې ذمه وارئ نه آزاد کړی. ④زر ورشه مهٔ اودهٔ کیږه اؤ خپلې سترګې مرغئ مرغئ کیدو ته مهٔ پریږده. ⑤نو خپل ځان لکه د هوسۍ په شان د ښکاری نه اؤ لکه د مارغهٔ په شان خپل ځان د ښکاری د جال نه آزاد کړه. ⑥ناراسته خلقو میږو ته وګورئ، اؤ د هغوئ په چال چلن باندې غور وکړئ اؤ هوښیار شئ. ⑦دوئ نهٔ مشر لری، اؤ نهٔ څوک افسر اؤ نهٔ حُکمران لری، ⑧خو دوئ په اوړی کښې خپل خوراک راټولوی، اؤ خپل ځان دپاره خوراک په لو کښې راجمع کوی. ⑨خو تهٔ ناراسته سړیه تر څو پورې به پروت یې؟ اؤ تهٔ به کله د خوب نه راپاڅیږې؟ ⑩تهٔ وائې، "لږ وخت دپاره به اودهٔ شم، اؤ سترګې به پټې کړم، لږ به خپل لاسُونه راغونډ کړم اؤ آرام به وکړم." ⑪نو بیا به غریبی اؤ نیستی د وسله بند ډاکُو په شان په تا باندې حمله

وکړی. ۱۲ بدمعاشان اؤ کمينه خلق، ټوله ورځ
تش دروغ وائی. ۱۳ هغوئ سترګې وهی اؤ ستا د
دوکه کولو دپاره په پښو اؤ ګوتو اشارې کوی،
۱٤ د هغوئ کاږۀ زړونه خرابې منصُوبې جوړوی،
نو دغه شان هغوئ هميشه په هر ځائ کښې سر
خوږے پيدا کوی. ۱۵ نو په هُم دې وجه په داسې
کس باندې ناګهانې آفت راځی، اؤ ناګهانه به هغه
ټوټه ټوټه شی اؤ بيا به د جوړيدلو نۀ وی. ۱٦ شپږ
څيزونه دی چې مالِک خُدائ ترې نه نفرت کوی
بلکه اووۀ څيزُونه دی چې مالِک خُدائ هغه نۀ
شی برداشت کولے: ۱۷ مغرُوره سترګې، دروغژنه
ژبه، هغه لاسُونه چې بې ګُناه وينه تويوی، ۱۸ هغه
زړۀ چې بدې منصُوبې جوړوی، هغه ښپې چې د
شرارت طرف ته منډې وهی، ۱۹ دروغجن ګواه
څوک چې دروغ وائی، اؤ هغه کس چې د خاندان
په مينځ کښې سرخوږے پيدا کوی.

د زنا خِلاف خبردارے

⑳زما زويه، د پلار په حُکمونو عمل کوه، اؤ د خپلې مور لارښونه مۀ هيروه. ㉑د هغوئ خبرې تل دپاره په خپل زړۀ کښې يادې ساته، اؤ د هار په شان يې په خپله غاړه کښې ګرځوه. ㉒هرکله چې تۀ روان يې نو هغه به ستا رهنمائى کوى، اؤ کله چې اودۀ يې نو هغه به ستا حفاظت کوى، هرکله چې راويښ شې، نو هغه به درته مشوره درکوى. ㉓نو د هغوئ حُکمونه ډيوه ده اؤ د هغوئ هدايت رڼا ده، اؤ د هغوئ اصلاح د ژوندون لار ده. ㉔دا به تا د بدکاره ښځو نه ساتى، اؤ د زناکارو ښځو د نرمو خبرو نه به دې ساتى. ㉕د هغوئ په ښائست خپل زړۀ مۀ بائيله، اؤ نۀ چې د هغې سترګې وهل تا راګير کړى. ㉖يوه کنجره تۀ د يوې ډوډۍ په قيمت اخيستے شې، خو د بل سړى د ښځې سره

زنا به ستا د ژوند په قیمت وی. ٢٧ څوک په خپله جولئ کښې بل شوے اور د کپړو سوزیدلو نه غیر اوچتولے شی څۀ؟ ٢٨ څوک په ګرمو سکروټو باندې بغیر د ښپو پولئ کیدو اؤ سوزیدو نه ګرځیدلے شی څۀ؟ ٢٩ نو دا کس هُم د هغه چا په شان دے څوک چې د بل چا د ښځې سره څملی، څوک هُم چې د هغې سره زنا کوی نو د سزا نه به خلاص نۀ شی. ٣٠ خلق هغه غل ته سپک نۀ ګوری څوک چې د خپلې لوږې د ختمیدو دپاره غلا کوی، ٣١ خو کۀ هغه ګیر شی، نو هغه به اووۀ چنده ورکوی، کۀ څۀ هُم د هغۀ د کور په ټول سامان یې قیمت پوره کیږی. ٣٢ خو کۀ یو سړے زنا کوی نو هغه بې حده کم عقل دے، ځکه چې هغه خپل ځان تباه کوی. ٣٣ هغه به وهل وخوری اؤ بې عِزته به شی، اؤ دا شرم به هیڅکله د هغۀ نه اخوا نۀ شی. ٣٤ نو غیرت به یې د خاوند قهر راوپاروی اؤ په بې رحمئ

سره به خپله بدله اخلی. ۳۵ هغه به د دې په بدل
کښې معاوضه نۀ قبلوی اؤ هغه به رشوت هُم رد
کړی کۀ څومره ډیر هُم وی.

د بد کارو ښځو په حقله خبردارے

۷ زما زویه، زما خبرې ځان سره وساته اؤ زما
احکام خپل ځان سره حفظ کړه. ۲ زما په
حُکمونو عمل کوه، نو تۀ به ژوندے پاتې شې. زما
د تعلیماتو دا شان حفاظت وکړه لکه څنګه چې
د سترګې د ګاټی کوې. ۳ هغه د خپلو ګوتو سره
ونښلوه اؤ د خپل زړۀ په تخته یې ولیکه. ۴ حِکمت
ته ووایه چې تۀ زما خور یې، اؤ پوهې ته خپل نزدې
رشته دار ووایه. ۵ دوئ به تا د زناکارې ښځې سره
د تعلق نه وساتی، اؤ هُم به دې دوئ د زناکارې
ښځې د دوکه کوونکو خبرو نه وساتی. ۶ یو ځل
ما د خپل کور د کړکۍ د جالۍ نه بهر وکتل، ۷ نو

ما څۀ ساده ځوانان وکتل، نو د دوئ په مينځ کښې مې يو کم عقل ځوان د نظر لاندې راغے. ⑧نو هغه د هغې د کور سره په نزدې کوڅه کښې روان وو، کومه لار چې د هغې کور ته تلى وه، ⑨د ماښام په وخت کښې، تيارۀ خوره شوه اؤ شپه شروع شوه. ⑩نو بيا يوه ښځه بهر راغله چې د هغۀ سره ملاؤ شى. هغې د کنجرتوب جامې اغوستې وې، اؤ په غلط خيال سره چې هغه دوکه کړى. ⑪هغه بې شرمه اؤ بې حيا ښځه وه چې ټوله ورځ هوا ګيره ګرځيدله. ⑫هغه تل په کوڅو، اؤ په چوکونو کښې ګرځى، اؤ د ښار په هر ګوټ کښې ولاړه وى. ⑬هغې هغۀ ته غاړه ورکړه اؤ ښُکل يې کړو، اؤ په خپلو بې شرمو سترګو سره يې هغۀ ته ووئيل، ⑭نن ما کره د قربانئ غوښه ده اؤ ما خپل نذر پوره کړو. ⑮نو زۀ بهر راووتلم چې تا سره ملاؤ شم، ما ستا لټون کولو اؤ تۀ راته ملاؤ شوې! ⑯ما په خپل کټ

باندې د مِصر رنګا رنګ د لټې ځادرُونه اچولی دی. ۱۷ما په خپل کټ باندې د مُر، عود اؤ دارچینی خوشبو لګولی ده. ۱۸راځه چې تر سحره پورې په مینه کښې ډُوب شُو. اؤ د یو بل د مینې نه خوند واخلُو. ۱۹ځکه چې زما خاوند په کور کښې نشته. هغه په لرې سفر باندې تلے دے. ۲۰هغۀ خپل جیب د پیسو نه ډک کړے دے، اؤ د دې میاشتې تر آخره به واپس نۀ راځی.“ ۲۱نو په نرمو خبرو سره یې هغه غلط کړو، اؤ د هغې پستو خبرو وغُلولو. ۲۲نو هغه سمدستی هغې پسې د یو داسې غوَیی په شان روان شو لکه چې حلالیدو له روان وی، لکه چې هوسۍ په دام کښې ونښلی ۲۳ترڅو چې یو غشے د هغۀ زړۀ غوڅ کړی. هغه د یو داسې مارغۀ په شان وو چې د دام طرف ته منډې وهی، هغۀ ته پته نۀ وی چې هغه به د ژوند نه لاس ووینځی. ۲۴نو بیا زما زامنو، ما ته غوږ ونیسئ، زۀ چې درته څۀ وایم نو هغې ته

توجو وکړئ. ۲۵ خپل زړۀ ته اجازت مۀ ورکوه چې
د داسې ښځې طرف ته مائيل شی، اؤ يا د هغې په
غلطو لارو روان شی. ۲۶ هغه د ډيرو کسانو د تباهئ
سبب شوې ده اؤ د بې شميره کسانو د مرګ سبب
شوې ده. ۲۷ د هغې کور د قبر طرف ته لار ده، اؤ
دا د مرګ دالان ته لارښوونه کول دی.

د پوهې آواز

۸ غوږ شئ! ولې پوهه آوازونه نۀ کوی څۀ؟
پوهې خپل آواز نۀ دے پورته کړے څۀ؟
۲ هغه په اوچتو ځايونو د لارې په خوا کښې، اؤ
چرته چې لارې په خپلو کښې ملاويږی ولاړه وی.
۳ هغه ښار ته د ننوتو اؤ راوتو دروازو په خوا کښې
ولاړه وی اؤ په زوره چغې وهی: ۴ ”اے خلقو
زۀ تاسو ټولو ته آواز کوم، اؤ په زمکه باندې ټولو
اِنسانانو ته آواز کوم. ۵ اے ساده خلقو، احتياط

زده کړئ، اے بې وقوفو! عقل حاصل کړئ. ⑥غوږ شئ! ما سره ستاسو دپاره اعلیٰ خبرې دی، اؤ زۀ چې شونډې پرانيزم نو هغه څۀ وايم څۀ چې صحيح وی. ⑦زما خُله هغه څۀ وائی څۀ چې رښتيا وی، ځکه چې زما شونډې د دروغو نه نفرت کوی. ⑧زما د خُلې ټولې خبرې دُرستی دی، يو خبره بې هُم کږه يا د دوکی نۀ ده. ⑨هوښيار په دې پوهيږی چې زما ټولې خبرې ټيک دی، چا سره چې علم وی هغۀ ته پته وی چې دا صحيح دی. ⑩د سپينو زرو په ځائ زما لارښونې غوره کړئ، اؤ د خالص سرو زرو نه علم خوښ کړئ. ⑪ځکه چې حِکمت د قيمتې کاڼو نه هُم ګران دے، اؤ ستا د خوښی يو څيز هُم د دې برابر نۀ دے. ⑫زۀ حِکمت د پوهې سره يو ځائ اوسيږم، اؤ زما سره علم اؤ تميز شته. ⑬د مالِک خُدائ نه ويريدل دا دی چې د بدئ نه نفرت وکړئ، زۀ د غرور، کبر

اؤ غلط چال چلن اؤ بدو خبرو نه نفرت کوم.
۱۴ښې مشورې اؤ تميز ورکول زما کار دے، زۀ
پوهه اؤ طاقت لرم. ۱۵زما په وجه بادشاهان حکومت
کوی اؤ حُکمرانان مُنصفانه قانون جوړوی. ۱۶زما
په وجه شهزادګان حکومت کوی، اؤ ټول صادِق
حُکمرانان څوک چې په زمکه حکومت کوی.
۱۷زۀ د هغه چا سره مينه کوم څوک چې ما سره
مينه کوی، اؤ څوک چې زما لټُون کوی نو ما
بيامومی. ۱۸زما سره مال اؤ عزت دے، تر ډير وخته
دولت اؤ صداقت دے. ۱۹زما ميوه د سوچه سرو
زرو نه ښۀ ده، اؤ زما پيداوار د خالصو سپينو زرو
بهتر دے. ۲۰زۀ د صداقت په لاره روان يم، اؤ د
اِنصاف په لارو عمل کوم، ۲۱څوک چې ما سره
مينه کوی په ميراث کښې ورته دولت ورکوم، اؤ
د هغوئ خزانې به ډکی کړم. ۲۲مالِک خُدائ د
هر څۀ نه وړاندې چې نور څۀ پيدا کړی، د ټولو نه

اول يې زۀ پيدا کړم. ﴿۲۳﴾ زۀ يې د ازل نه مقرر کړے وم، د دې نه مخکښې چې دُنيا لا پيدا شوې هُم نۀ وه. ﴿۲۴﴾ کله چې لا سمندر نۀ وو زۀ پيدا شوے وم، کله چې لا د چينو اوبۀ نۀ وې روانې شوې. ﴿۲۵﴾ مخکښې د دې نه چې لا غرونه اؤ غونډئ په خپل ځائ نۀ وُو ولاړ زۀ پيدا شوے وم، ﴿۲۶﴾ د هغې نه وړاندې چې لا خُدائ پاک زمکه اؤ د هغې پټې اؤ لا نۀ يې د دُنيا خاوره پيدا کړې وه چې زۀ پيدا وم. ﴿۲۷﴾ زۀ هلته وم هر کله چې هغۀ آسمان په خپل ځائ اودرولو، اؤ کله چې يې د سمندر په مخ د فضا لهرونه خوارۀ کړل، ﴿۲۸﴾ کله چې هغۀ بره وريځ مقرر کړه اؤ کله چې د سمندر د ډکولو دپاره چينې جوړې کړې، ﴿۲۹﴾ اؤ کله چې هغۀ سمندر ته حد مُقرر کړو، تر څو چې اوبۀ د هغۀ د حُکم نه يو قدم هُم زيات وانخلى، اؤ کله چې هغۀ د زمکې بنيادونه کيښودل نو زۀ هلته وم. ﴿۳۰﴾ زۀ د هغۀ په

ځنګ کښېِ وم څوک چې د ټولو نه ښۀ معمار دے، زۀ هره ورځ د هغۀ د خوشحالئ سبب وم، اؤ ما هميشه د هغۀ په حضُور کښې خوشحالی کوله، ۳۱زۀ د هغۀ په ټوله دُنيا کښې ډېره خوشحاله وم، اؤ د اِنسانانو نه مې خوشحالی حاصلوله. ۳۲نو اوس اے زما زامنو، ما ته غوږ ونيسئ، مبارک دی هغوئ څوک چې زما په لارو عمل کوی. ۳۳زما تعليماتو ته غوږ شئ اؤ هوښيار شئ، دا مۀ نظر انداز کوئ. ۳۴مبارک دے هغه څوک چې ما ته غوږ نيسی، چې روزانه زما په دروازه کښې ولاړ وی، اؤ زما په دروازه کښې انتظار کوی. ۳۵ځکه چې څوک ما ومومی نو هغه ژوند مومی، اؤ د مالِک خُدائ رضا حاصلوی. ۳۶خو څوک چې ما نۀ حاصلوی خپل ځانته نُقصان ورکوی، هر څوک چې زما نه نفرت کوی نو هغه د مرګ سره مينه کوی.“

د کم عقلو دپاره د پوهې دعوت

۹ پوهې خپل کور جوړ کړے دے، اؤ خپل ځان دپاره یې اووۀ ستنې تراشلې دی. ⓶هغې خپله غوښه تیاره کړې ده اؤ شراب یې یو ځائ کړی دی، اؤ دسترخوان یې هُم خور کړے دے. ⓷هغې خپله وینځه ورولیږله اؤ هغه د ښار د اوچتو ځایونو نه آوازونه کوی. ⓸"څوک چې ساده ګان وی هغوئ ټول دې دلته راشی." اؤ هغه هغوئ ته وینا کوی څوک چې ناپوهه وی، ⓹"راشئ، زما خوراک وخورئ اؤ هغه شراب وڅښئ کوم چې ما ګډ کړی دی. ⓺خپله ساده لار پریږدئ نو تاسو به ژوندی پاتې شئ، اؤ د پوهې په لار تلل وکړئ."
⓻هر څوک چې د مسخره کوونکی اصلاح کوی نو د خپلې بې عزتئ دعوت ورکوی، هر څوک چې د شریر د شرارت نه ممانعت کوی، نو خپل ځان

به سپک کړی. ۸نو تهٔ کله هُم د مسخره کونکی
رټنه مهٔ کوه هغه به ستا نه نفرت کوی، هوښیار ته
تنبیه ورکړه هغه به ستا سره مینه کوی. ۹هوښیار ته
لارښونه وکړه نو هغه به نور هُم هوښیار شی، صادِق
ته تعلیم ورکړه نو هغه به د دې نه نور تعلیم هُم زده
کړی. ۱۰د مالِک خُدائ یره د حِکمت شروع ده،
د مقدس ذات پېژندګلو د پوهې اصلیت دے. ۱۱نو
زما په وجه به ستا د ژوند ورځې ډېرې شی، اؤ ستا
د عمر سره به نورکلونه سوا شی. ۱۲کهٔ چرې تهٔ
حِکمت لرې نو هغه به تا ته فائده درکړی، اؤ کهٔ تهٔ
مسخره کوونکے یې نو صرف تاته به د هغې نُقصان
ملاؤ شی. ۱۳کم عقله ښځه سرتیزه وی، هغه بې
ادبه اؤ بې علمه وی. ۱۴د هغې کور د ښار په لوړ
ځائ کښې دے. د دروازې سره ناسته وی، ۱۵اؤ
څوک چې په خپله لاره سیدها تیرېږی نو هغوئ ته
آوازونه ورکوی. ۱۶”اے ساده خلقو ټول دلته راشئ!“

هغه ټولو ناپوهو ته وينا کوى، ۱۷"د غلا اوبهٔ خوږې
وى، هغه ډوډئ چې په پټه خوړلے شى خوندوره
وى." ۱۸خو دوئ لږ هُم په دې نهٔ پوهيږى چې د
هغې ښځې په کور کښې صرف مرګ دے، څوک
هُم چې د هغې په کور کښې ميلمانهٔ شوې دى نو
هغوئ اوس د تورو خاورو لاندې دى.

د حضرت سليمان متلونه

۱۰ دا د سليمان متلونه دى: يو هوښيار زوئ
خپل پلار ته خوشحالى ورکوى، خو کم
عقل زوئ خپلې مور ته غم ورکوى. ۲د حرام مال
دولت هيڅ اهميت نشته، خو صداقت د مرګ نه
خلاصون ورکوى. ۳مالِک خُدائ صادِق وږى
کيدو ته نهٔ پريږدى، خو د بدکارانو ارمان رد کوى.
۴ناراسته لاسُونه يو اِنسان غريبوى، خو محنتى
لاسُونه اِنسان مالداره کوى. ۵څوک چې په ګرمئ

کښې فصل راټولوی هغه هوښیار زوئ دے، خو هغه زوئ څوک چې د لو په وخت کښې خوب کوی د شرم باعث دے. ⑥برکت د صادِق د سر تاج دے، خو بد عمله په خپلو چالاکه خبرو سره خپل شرارت پټوی. ⑦د نیکانو یادول د برکت سبب ګرځی، خو د بد کاره نوم به فنا شی. ⑧هوښیاران په نصیحت خوشحالیږی، خو بې وقوفه کړتن به تباه شی. ⑨نیک اِنسان به په امن کښې ګرځی، خو هغه څوک چې کږې لارې اختیاروی، د هغهٔ کارونو نه به خلق خبر شی. ⑩هغه څوک چې په ټګئ سره سترګې وهی نو د تکلیف باعث کیږی، اؤ په بې فکره خبرو سره به کم عقل تباه شی. ⑪د صادِق خُله د ژوند چینه ده، خو بد عمله په خپلو چالاکه خبرو سره خپل شرارت پټوی. ⑫نفرت شر جوړوی، خو مینه په ټولو بدو پرده اچوی. ⑬د هوښیار په شونډو کښې پوهه موندل کیږی، خو

د ناپوهه دپاره چوکه وی. ⑭هوښياران خپل علم ذخيره کوی، خو د کم عقل فضول خبرې تباهئ ته دعوت ورکوی. ⑮د مالداره مال دولت د هغهٔ دپاره قلعه ده، خو غربت د غريب دپاره تباهی ده. ⑯د صادِق ګټه هغهٔ ته ژوند ورکوی، خو د بدکاره ګټه هغه د ګُناه طرفته بوځی. ⑰هغه څوک چې اصلاح قبلوی د ژوند په لاره ځی، خو هر هغه څوک چې اصلاح کول نهٔ منی نو خپل ځان بې لارې کوی. ⑱هغه څوک چې خپل نفرت پټوی نو هغه دروغژن دے. څوک چې د نورو غيبت کوی هغه کم عقل دے. ⑲هرکله چې خبرې ډيرې وی نو هلته ګُناه هُم موجوده وی، خو څوک چې خپله ژبه قابو ساتی هوښيار دے. ⑳د صادِق ژبه خالص سپين زر وی، خو د بدکاره زړهٔ بې اهميته وی. ㉑د صادِق د خُلې کلام ډيرو خلقو ته فائده ورکوی، خو کم عقل د ناپوهئ په وجه مړ شی. ㉒د مالِک

خُدائ برکت اِنسان مالداره کوی، اؤ په کښې هیڅ قسم غم نۀ سوا کوی. ﴿۲۳﴾کم عقل د غلط کار نه خوند اخلی، خو هوښیار سړے د حِکمت نه خوند اخلی. ﴿۲۴﴾د کوم شی نه چې بدکاره یریږی نو هُم هغه به یې راګیر کړی، خو صادِق چې د کوم شی خواهش وکړی هغه به ورته ورکړے شی. ﴿۲۵﴾هرکله چې طوفان راشی نو بدکاره جارو کړی، خو صادِق به د تل دپاره قائم وی. ﴿۲۶﴾لکه څنګه چې سرکه غاښونه بریښوی اؤ لوګی سترګی ترخوی، نو دغه شان ناراسته د خپل مالک دپاره دے. ﴿۲۷﴾د مالِک خُدائ یره عمر اوږدوی، خو د شریر عمر به لنډ وی. ﴿۲۸﴾د صادِق اُمید خوشحالی ده، خو د بدکاره طمع به پوره نۀ شی. ﴿۲۹﴾د مالِک خُدائ لارې د صادِقانو پناه ګاه وی، خو د هغه خلقو دپاره تباهی وی څوک چې بدکارونه کوی. ﴿۳۰﴾صادِق به کله هُم د بیخ نه ختم نۀ شی، خو بدکاره به په زمکه پاتې

نۀ شی. ⑶١ د صادِق د خُلې نه د عقل اؤ حِکمت خبرې راوځی، خو کږه ژبه به پرې کړے شی. ⑶٢ د صادِق شونډې په دې پوهیږی چې کومه خبره د منلو اؤ په ځائ ده، خو د بدکاره د خُلې نه صرف غلطې خبرې راوځی.

۱۱ مالِک خُدائ د تلې د غلط استعمال نه نفرت کوی، خو هغه په صحیح ناپ تول خوشحالیږی. ⑵ کله چې په اِنسان کښې غرُور راشی نو په هغۀ رسوائی راشی، خو د عاجزئ سره حِکمت راځی. ⑶ د صادِقانو ایمانداری د هغوئ لارښُودنه کوی، خو بې ایمانه په خپلې بې ایمانئ تباه دی. ⑷ د عدالت په ورځ به مال دولت په کار نۀ راځی، خو صداقت به ستاسو ژوند بچ کړی. ⑸ د صادِقانو صداقت د هغوئ لار سموی، خو بد عمله به د خپلې بد عملئ لاندې راګیر شی. ⑹ د صادِقانو صداقت هغوئ بچ کوی، خو بې ایمانه خپل لالچ

کښې ګیر شی. ⑦کله چې یو بد عمله مری، د هغهٔ اُمید ختم شی. هر څومره اُمیدونه چې هغه د خپل مال د طاقت نه لری هغه پناه شی. ⑧صادِق سړے د تکلیفونو نه خلاص وی، اؤ دا تکلیفونه د هغوئ په ځائ په بد عمله خلقو باندې راځی. ⑨په خپلو خبرو سره کافر خپل ګاونډیان تباه کوی، خو صادِق به د خپل عِلم په ذریعه بچ شی. ⑩کله چې صادِقان برکتی شی نو ټول ښار په هغوئ خوشحالی کوی، اؤ کله چې بدعمله هلاک شی نو د خوشحالئ چغې راوچتی شی. ⑪د صادِقانو د برکت په وجه ښار آبادیږی، خو د بد عمله په خبرو هغه تباه کیږی. ⑫هغه څوک چې کم عقل وی نو خپل ګاونډی ته سپک ګوری، خو هوښیار اؤ پوهه سړے خپله ژبه قابو کښې ساتی. ⑬غیبت کوونکے د نورو راز خوروی، خو قابل اعتماد کس راز پټ ساتی. ⑭خو بغیر د رهنمائی نه په یو قوم باندې زوال راځی، خو

ډیر مشوره ورکونکي کامیابي یقیني کوي. ⑮کۀ چرې څوک د یو ناپیژندګلو کس ضمانت وکړي نو په یقین سره به دا کس تاواني شي، اؤ کۀ څوک چا ته د ضمانت لاس ور نۀ کړي نو هغه به بچ پاتې شي. ⑯یوه رحم دله ښځه عزت اؤ احترام ګټي، خو بې رحمه سړي مال دولت ګټي. ⑰یو رحم دله کس خپل ځان ته فائده ورکوي، خو ظالم سړے خپل ځان په تکلیفونو کښې راګیروي. ⑱بدکاره سړے په دوکه مال ګټي، خو هغوئ څوک چې د صداقت کرونده کوي نو حقیقي اجر به ومومي. ⑲رښتینے صادِق سړے به ژوندے پاتې شي، خو هغوئ څوک چې شرارت کوي نو خپل مرګ ته روان دي. ⑳مالِک خُدائ د هغوئ نه نفرت کوي د چا زړونه چې کاږۀ وي، خو هغه د هغوئ سره مینه کوي د چا چال چلن چې بې داغه وي. ㉑په دې یقین وکړئ: چې بدکاران به بې سزا پاتې نۀ

شی، خو هغوئ ځوک چې صادِقان دی هغوئ به آزاد وی. (۲۲)د تمیز نه بغیر یوه ښُکلې ښځه داسې وی لکه د سرو زرو نتکۍ چې د خنزیر په پوزه وی. (۲۳)د نیکانو اُمیدونه په ښۀ ځیزونو سره سر ته رسیږی، خو د بدکارانو اُمید صرف د غضب په طرف وی. (۲٤)یو کس چې سخاوت کوی، نو نور هُم مالداره کیږی، خو یو بل کس چې کنجوس وی نو نور به هُم غریب شی. (۲۵)یو سخی سړے به مالداره شی، اؤ یو کس چې نور تازه کوی نو په خپله به هُم تازه شی. (۲٦)خلق د هغه چا نه نفرت کوی ځوک چې د ګرانئ دپاره غله ذخیره کوی، خو د هغه چا خیر غواړی ځوک یې چې خرڅوی. (۲۷)کۀ چرې تۀ خیر غواړې نو تۀ به خیر ومومې، خو شر هغه چا ته ورسیږی ځوک یې چې لټون کوی. (۲۸)ځوک چې په خپل دولت باندې اعتبار کوی نو هغه به پریوځی، خو صادِقان به د شنو پاڼو په شان تازه وی. (۲۹)ځوک

چې د خپلې کورنۍ دپاره مُصیبت پیدا کوی نو په
میراث کښې به ورته هوا پاتې شی، اؤ کم عقل به
د هوښیار نوکر وی. ٣٠ د صداقت میوه د ژوندون
ونه ده، خو هوښیار سړے زړونه گټی. ٣١ کۀ چرې
صادِقانو ته په زمکه د دوئ د کردار اجر ملاویږی،
نو د بدعمله اؤ گُناه گارانو به څۀ حال وی؟

١٢ څوک چې اصلاح سره مینه لری هغه
د پوهې سره مینه لری، خو چې څوک
اصلاح نه نفرت کوی هغه کم عقل دے. ٢ مالِک
خُدائ د ښۀ سړی نه خوشحاله وی، خو مالک خدائ
هغه کسان رد کوی چې د بدو منصُوبې جوړوی.
٣ اِنسان د بد عملئ په ذریعه قائم نۀ شی جوړیدے،
خو د صادِقانو جرړه به کله هُم نۀ ختمیږی. ٤ یوه
پاک لمنه ښځه د خپل خاوند د سر تاج وی، خو
یوه بې حیا ښځه د هغۀ په هډوکو کښې لکه د
ناسور په شان وی. ٥ د صادِقانو منصُوبې د اِنصاف

وی، خو د بد عملو په نصیحت کښې هُم دوکه وی. ⑥د بد عمله خلقو خبرې د وینو تویدو په طمع وی، خو د صادِقانو خبرې د هغوئ ژوند بچ کوی. ⑦بد عمله خلق مړهٔ شی اؤ فنا شی، خو د صادِقانو کورنئ کلکې ولاړې وی. ⑧د سړی د خپل حِکمت په مطابق صفت کیږی، خو د خراب ذهن لرونکی سپک کیږی. ⑨دا ښهٔ خبره ده چې اِنسان عام کس وی اؤ نوکر یې وی، په ځائ د دې چې ځان ته څهٔ وائی اؤ د لوږې مری. ⑩صادِق اِنسان د خپلو ځناورو د ضرورتونو خیال ساتی، خو د شریر ښهٔ عمل هُم د ظُلم نه ډک وی. ⑪څوک چې په خپله زمکه کښې محنت کوی نو هغهٔ سره به ډیر خوراک وی، خو څوک چې بې‌کاره منصُوبو پسې ګرځیږی کم عقل دی. ⑫بد عمله د بې دینه خلقو د لوټ شوی مال خواهش کوی، خو د صادِقانو جرړی خوریږی. ⑬بد کاره سړے په خپلو خبرو

کښېږي راګير شي، خو صادِق اِنسان د مُصيبت نه بچ کيږي. ⑭اِنسان د خپلو شونډو په ميوه په ښۀ څيزونو مړيږي، لکه څنګه چې د هغۀ د لاسُونو محنت دۀ ته اجر ورکوي. ⑮کم عقلو ته خپل چال چلن ښۀ ښکاري، خو هوښيار سړے نصيحت ته غوږ نيسي. ⑯کم عقل اِنسان خپله غُصه زر ښکاره کوي، خو هوښيار سړے بې عزتي هُم نظر انداز کوي. ⑰رښتينے ګواه په صداقت سره ګواهي کوي، خو دروغژن ګواه دروغ وائي. ⑱د بې پرواهۍ خبرې د تُورې په شان غوڅول کوي، خو د عقل مند ژبه پرهرُونو ته شفا ورکوي. ⑲رښتينې خبرې د تل دپاره قائمې وي، خو د دروغو مزے لنډ وي. ⑳څوک چې د بدو منصُوبې جوړوي نو د هغوئ په زړونو کښې دوکه وي، خو خوشحالي د هغه چا دپاره ده څوک چې امن راولي. ㉑صادِقانو ته به هيڅ نُقصان نۀ رسيږي، خو بد کاران به د مُصيبت نه ډک وي. ㉒مالک

خُدائ د دروغژونو شونډو نه نفرت کوی، خو هغه د هر هغه چا نه خوشحاله وی څوک چې رښتينې وی. ⑳هوښيار خپل علم نۀ څرګندوی، خو کم خلق خپل جهالت ښکاره کوی. ㉔محنتی لاسونه به حکومت کوی، خو ناراستی به دې غلام کړی. ㉕انديښمن زړۀ اِنسان لاندې کوی، خو نرمې اؤ د ډاډ خبرې به هغه خوشحاله کړی. ㉖صادِق اِنسان په دوستانه کښې احتياط کوی، خو د بد عمله چال چلن يې په غلطه لار بوځی. ㉗ناراسته اِنسان خپل ښکار هُم نۀ پخوی، خو محنتی اِنسان خپل مال دولت اضافه کوی. ㉘د صداقت په لاره کښې ژوندون دے، په دغه لار کښې مرګ نشته.

۱۳

هوښيار زوئ د خپل پلار تربيت قبلوی، خو يو جاهله اِنسان ملامتيا ته غوږ نۀ نيسی. ②ښۀ اِنسان د خپلې خُلې د ميوې نه د ښۀ څيزونو خوند اخلی، خو د غدارانو زړونه د ظُلم کولو

خواهش کوی. ③ څوک چې خپله ژبه په قابو کښې ساتی نو هغه خپل ژوند بچ کوی، خو چې څوک نهٔ ساتی نو هغه به تباه شی. ④ يو ناراسته کس ډير څهٔ غواړی خو څهٔ ورته نهٔ ملاؤيږی، خو د محنت کوونکی خواهش مکمل پوره کيږی. ⑤ صادِقان د دروغو نه نفرت کوی، خو د بد عملو کارونه د بې شرمئ اؤ بې عِزتئ سبب کيږی. ⑥ صداقت د نيکو خلقو لارې ساتی، خو شرارت بد عمله تباه کوی. ⑦ يو اِنسان خپل ځان دا شان ښائی چې ګنې مالداره دے خو هيڅ هُم نهٔ لری، خو يو بل اِنسان خپل ځان غريب ښائی، خو په اصل کښې ډير زيات مالداره وی. ⑧ د يو اِنسان مال دولت کيدے شی چې د هغهٔ د ژوند فديه ورکړی، خو غريب اِنسان ته خو څوک دهمکی قدری هُم نهٔ ورکوی. ⑨ د صادِقانو رڼا ډيره ځليږی، خو د بدعملو ډيوه په مړه کيدو ده. ⑩ غرور صرف جنجال پيدا کوی، خو

حِکمت په هغوئ کښې وی ځوک چې نصیحت منی. ⑪حرام مال دولت به زر ختم شی، خو هغه ځوک چې په رو رو مال جمع کوی هغوئ به دا اضافه کړی. ⑫هغه اُمید چې په وخت پوره نۀ شی نو زړۀ بیماروی، خو کوم خواهش چې پوره کیږی نو هغه د ژوندون ونه ده. ⑬ځوک چې ښۀ نصیحت ته سپک وګوری هغوئ به نُقصانې شی، خو چې ځوک د حُکم احترام کوی هغوئ ته به اجر ملاؤ شی. ⑭د هوښیارانو تعلیم د ژوند سرچینه وی، کوم چې اِنسان د مرګ د دامونو نه بچ کوی. ⑮ښۀ پوهه د اِنسان دپاره عزت پیدا کوی، خو د بې ایمانو لارې سختې وی. ⑯هر هوښیار سړے کار په حِکمت سره کوی، خو کم عقل د خپل جهالت اظهار کوی. ⑰یو بدعمله پیغام وړونکے په مُصیبت کښې راګیریږی، خو اعتمادی پیغام وړونکے د شفا باعث جوړیږی. ⑱ځوک چې تربیت نظر انداز کوی

هغوئ به غریب اؤ شرمنده شی، خو ځوک چې نصیحت قبلوی هغه به عزتمند شی. [۱۹]کوم خواهش چی پوره شی نو دا روح دپاره ډیر خوږ وی، خو کم عقل د بدکارئ د اوړیدو نه نفرت کوی. [۲۰]ځوک چی هوښیارانو سره ګرځی هغه هوښیاریږی، خو د کم عقلو دوستانه نُقصان ورکوی. [۲۱]مُصیبت په ګُناهګارو پسې روان وی، خو سوکالی د صادِقانو اجر دے. [۲۲]یو ښهٔ اِنسان د خپل نسل دپاره میراث پریږدی، خو د ګُناهګارو مال دولت صادِقانو ته حواله کیږی. [۲۳]د غریب سړی پټی به ډیره غله پیدا کوی، خو بی اِنصافی به دا هر څهٔ جارو کوی. [۲۴]هغه ځوک چی خپل زوئ نه د تربیت چوکه لرې ساتی هغه د هغهٔ نه نفرت کوی، خو هغه ځوک چې ورسره مینه کوی هغوئ یی په تربیت ورکولو کښې احتیاط کوی. [۲۵]صادِقان په مړه خیټه ډودئ خوری، خو د بدعملو خیټه وږی وی.

١٤

هوښیاره ښځه خپل کور آبادوی، خو کم عقله ښځه يې په خپلو لاسُونو ورانوی. ②څوک چې په نيغه لار ځی هغه د مالِک خُدائ نه يريږی، خو چې څوک په غلطه لار ځی هغه يې سپک گڼی. ③د کم عقل د خبرو نه يو ډنډا جوړه شی چې هغه وهی، خو د هوښيارانو خبرې هغوئ بچ ساتی. ④چرته چې غويی نۀ وی هلته اخور خالی وی، خو د غويی د طاقت په وجه ډير فصل پيدا کيږی. ⑤يو رښتينے گواه دروغ نۀ وائی، خو يو دروغژن گواه ډوزی وولی. ⑥مسخره کوونکی حِکمت لټوی اؤ هيڅ نۀ مومی، خو حِکمت آسانئ سره تميز دارو له راځی. ⑦د کم عقلو نه لرې اوسه، ځکه چې تۀ به د هغۀ د خُلی نه حِکمت حاصل نۀ کړې. ⑧د هوښيار حِکمت دا دے چه خپلو لارو ته سوچ وکړی، خو د کم عقل کم عقلتوب هغه بې لارې کوی. ⑨کم عقل خپلې گُناه باندې خندا

کوی، خو صادِقان د مالِک خُدائ رضا حاصلوی. ⑩هر څوک په خپل خفګان ښۀ پوهېږی، اؤ نور هیڅوک د هغۀ په خوشحالئ نۀ پوهېږی. ⑪د بدعمله کور به تباه شی، خو د صادِقانو خیمه به آباده شی. ⑫د هر کس په وړاندې یوه لار وی چې هغۀ ته ښۀ ښکاری خو په آخر کښې د دې خاتمه مرګ وی. ⑬په خندا کښې هُم زړۀ خفه کېږی اؤ خوشحالی نه وروسته هُم خفګان پاتې شی. ⑭بې ایمانان چې د څۀ حقدار وی هغه به ورته ملاؤ شی اؤ نیک اِنسان ته به د دۀ د اعمالو په مطابق اجر ملاؤ شی. ⑮یو ساده سړے په هر څۀ باندې یقین کوی، خو هوښیار په هر قدم اوچتولو سوچ کوی. ⑯هوښیار احتیاط کوی اؤ د غلط کار نه ځان بچ ساتی، خو کم عقل په خپل ځان غاویره وی اؤ د هیڅ پروا نۀ کوی. ⑰تاؤجن خلق کم عقل کارُونه کوی، اؤ د چالاکه اِنسان نه خلق نفرت کوی.

١٨ساده ګان په میراث کښې کم عقلتوب پریږدی، خو هوښیارانو ته د علم تاج ور په سر وی. ١٩بدکاره اِنسانان به د نیکانو په حضور کښې، اؤ شریران به د صادِقانو په دروازو کښې په ګوډو شی. ٢٠غریب د هیچا خوښ نهٔ وی، تر دې چې خپل ګاونډیان یې هُم نهٔ خوښوی، خو مالداره ډیر دوستان لری. ٢١هغه څوک چې خپل ګاونډی سپک ګڼی ګُناه کوی، خو بختور دے هغه څوک چې په غریب رحم کوی. ٢٢کهٔ څوک بدې ارادې لری، هغه به ګمراه شی، کهٔ څوک نیکې ارادې لری، هغه به مینه اؤ وفا ومومی. ٢٣ټول سخت کارونه فائده ورکوی، خو د تشو خبرو په وجه غربت رائحی. ٢٤د هوښیارانو مال دولت د دوئ تاج دے، خو د ناپوهه هار صرف کم عقلتوب دے. ٢٥یو رښتونے ګواه ژوند بچ کوی، خو دروغژن ګواه دوکه مار وی. ٢٦هغه څوک چې د مالِک خُدائ نه یره کوی هغه

به د هغۀ محفوظه قلعه وی، اؤ د هغۀ ماشومانو ته به دا پناه ګاه وی. ٢٧ د مالِک خُدائ یره د ژوندون سر چینه ده، کوم چې اِنسان د مرګ د دامونو نه ساتی. ٢٨ په ګڼو خلقو د بادشاه عزت جوړ وی، اؤ د خلقو نشتوالے د شهزاده تباهی ده. ٢٩ صبرناک سړے لویه پوهه لری، خو غُصه ناک سړے خپل کم عقلتوب په ګوته کوی. ٣٠ پُرسکونه زړۀ بدن ته ژوندون ورکوی، خو حسد هډوکی بوسه کوی. ٣١ څوک چې په غریبانانو ظُلم کوی نو دا د هغوئ د خالِق بې عِزتی کوی، خو څوک چې په ضرورت مند رحم کوی د پاک خُدائ احترام کوی. ٣٢ بدکاران په خپلو بدو عملونو سره خپل ځان تباه کوی، خو تر دې چې صادِقان په مرګ کښې هُم پناه ګاه لری. ٣٣ د هوښیارانو په زړۀ کښې حِکمت ځائ نیسی، خو تر دې چې حِکمت په کم عقلو کښې هُم خپل ځان ښکاره کوی. ٣٤ صداقت سره قوم عظیم شی اؤ

ګُناه د هر چا دپاره رُسوائي ده. ۳۵ بادشاه په هوښيار نوکر خوشحاليږى، خو هغه څوک چې شرميدلى کارونه کوى د هغهٔ قهر راوچتوى.

۱۵ نرم جواب غُصه سړوى، خو سخته خبره غُصه لمبه کوى. ۲ د هوښيارانو ژبه علم خوندور کوى، خو د بې وقوفه خُلهٔ د کم عقلتوب سرچينه ده. ۳ د مالِک خُدائ سترګې هر چرته موجودې دى، هغه ښهٔ اؤ بد دواړو باندې نظر ساتى. ٤ نرمه ژبه د ژوندون ونه ده، خو ټګماره ژبه روح ماتوى. ۵ کم عقل د خپل پلار تربيت ته سپک ګورى، خو هر هغه څوک چې اصلاح قبلوى نو هغه هوښيار دے. ٦ د صادِق په کور کښې لويه خزانه وى، خو د بدکاره ګټه هغوئ ته تکليف ورکوى. ۷ د هوښيارانو شونډې علم خوروى، خو د بې عقله په زړهٔ کښې داسې څهٔ نهٔ وى. ۸ مالِک خُدائ د بدکارانو د قربانئ نه نفرت کوى، خو د نيکانو دُعا

هغه خوشحالوی. ۹ مالِک خُدائ د بدکارانو د چال
چلن نه نفرت کوی، خو هغه د هغوئ سره مینه
کوی څوک چې صداقت پسې روان وی. ۱۰ د هغه
چا به سخت تربیت وشی څوک چې صحیح لاره
پرېږدی، څوک چې د اِصلاح کولو نه نفرت کوی
نو هغه به مړ شی. ۱۱ دا چې عالم ارواح اؤ دوزخ
دواړه مالِک خُدائ ته ښکاری، نو د اِنسان زړۀ به
ورته څومره زیات څرګند وی؟ ۱۲ مسخره کوونکی
اصلاح نۀ خوښوی، نو ځکه چې د هوښیارانو سره
مشوره نۀ کوی. ۱۳ خوشحاله زړۀ مخ شادابه ښائی،
خو پریشانه زړۀ د اِنسان روح ماتوی. ۱٤ د هوښیارانو
زړۀ د علم لټون کوی، خو د کم عقل خُلۀ په ناپوهئ
کښې څرېږی. ۱۵ د مظلومانو د ژوند ټولې ورځې
خرابې وی، خو خوشحاله زړۀ هر وخت جشن کوی.
۱٦ د مالِک خُدائ په یره کښې لږ آمدن غوره دے، د
هغه ډیر مال دولت نه چې سکون په کښې نۀ وی.

۱۷دال ساګ دې وی خو چې مینی سره وی، کۀ چرګ وی اؤ نفرت ورسره وی نو فائده یې څۀ ده. ۱۸تاؤجن سړے صرف جنجال جوړوی، خو صبرناک سړے جنګونه سړوی. ۱۹د ناراسته لار د ازغو ډکه وی، خو د نیکانو لارې لکه د پوخ سړک په شان وی. ۲۰هوښیار زوئ د خپل پلار دپاره د خوشحالئ ذریعه ده، خو بې وقوفه خپلې مور ته سپک ګوری. ۲۱کم عقلتوب هغه سړے خوشحالوی څوک چې ناپوهه وی، خو هوښیار سړے په سیدها لار روان وی. ۲۲چیرته چې صلاح مشوره نۀ وی نو هلته منصُوبې ناکامه شی، خو د ډیرو مشوره ورکونکو په ذریعه کامیابې حاصلیږی. ۲۳اِنسان په مناسب جواب ورکولو خوشحالیږی، په مناسب وخت کښې ټیک خبره کول څومره ښۀ وی! ۲۴د هوښیارانو لار هغه بره د ژوندون طرف ته بوځی، چې هغه قبر ته لاندې د تلو نه وساتی. ۲۵مالِک خُدائ د مغرور کور سر

د لاندې راغورځوی، خو هغه د کونډې جائیداد محفوظ ساتی. ۲٦مالِک خُدائ د بدو منصُوبو نه نفرت کوی، خو هغه په پاکو خبرو خوشحالیږی. ۲۷لالچی خپل خاندان ته مُصیبت ور په برخه کوی، خو هغه څوک چې د رشوت نه نفرت کوی هغوئ به ژوندی پاتې شی. ۲۸صادِقان د جواب ورکولو نه وړاندې سوچ کوی، خو د بدکاره خُله فساد نولی. ۲۹مالِک خُدائ د بد عمله خلقو نه لرې وی، خو هغه د صادِقانو دُعاګانې اوری. ۳۰روڼ تندے زړۀ ته خوشحالی ورکوی، اؤ ښۀ خبر بدن تازه کوی. ۳۱هغه څوک چې ښې رټنې ته غوږ نیسی، نو هغوئ به په هوښیارانو کښې شمار شی. ۳۲هغه څوک چې تربیت رد کوی د خپل ځان سپکاوے کوی، خو هغه څوک چې تربیت قبلوی نو دے عقلمندی حاصلوی. ۳۳د مالِک خُدائ یره حِکمت پیدا کوی، عاجزی د عزت وړومبے قدم دے.

۱۶ اِنسان په خپل زړۀ کښې منصُوبې
جوړوی، خو د هغوئ فيصلې مالِک
خُدائ کوی. ۲ د اِنسان په نظر کښې د هغۀ ټولې
لارې هغۀ ته پاکيزه ښکاری، خو مالِک خُدائ د
هغۀ نيت آزمائی. ۳ هر يو کار چې تۀ کوې هغه
مالِک خُدائ ته سپاره، نو ستا منصُوبې به کاميابې
شی. ۴ مالِک خُدائ هر څۀ د خپل مقصد د پوره
کولو دپاره پيدا کړی دی، تر دې چې بدکاران يې
هُم د تباهئ د ورځې دپاره پيدا کړی دی. ۵ مالِک
خُدائ د ټولو مغروره خلقو نه نفرت کوی. په دې
يقين لرئ چې دوئ به بې سزا پاتې نۀ شی. ۶ د
مينې اؤ وفا په ذريعه گُناهونه وينځل کيږی، د مالِک
خُدائ يره اِنسان د بدو کارونو نه بچ کوی. ۷ کله
چې مالِک خُدائ د چا د کردار نه خوشحاله وی، نو
د هغۀ دُشمنان به هُم د هغۀ په امن کښې اوسيږی.
۸ په صداقت سره لږه گټه ښۀ ده د هغې ډيری

ګټى نه چې په بې اِنصافئ وى. ⑨اِنسان په خپل زړۀ کښې ځان ته د تګ لاره جوړوى، خو مالِک خُدائ د هغۀ د قدمونو رهنمائى کوى. ⑩د بادشاه خبرې درنې وى، نو بايد چې هغه اِنصاف پټ نۀ کړى. ⑪صحيح تله اؤ ناپ کول د مالِک خُدائ له طرفه دى، هغۀ د اِنصاف معيار قائم کړے دے. ⑫بادشاهان د غلط کارونو نه نفرت کوى، ځکه چې د هغوئ تخت د صداقت په بنياد جوړ دے. ⑬بادشاهان د رښتينو شونډو نه خوشحاليږى، اؤ هغوئ هغه اِنسان سره مينه کوى څوک چې رښتيا وائى. ⑭د بادشاه غضب د مرګ پيغام دے، خو هوښيار اِنسان به د هغۀ قهر سړوى. ⑮هر کله چې د بادشاه تندے روڼ وى نو دا د ژوندون زيرے دے، نو په دې وخت کښې د هغۀ رحم داسې وى لکه د سپرلې وريځې چې باران ورَوى. ⑯د حِکمت حاصلول د سرو زرو نه څو چنده ښۀ دے، اؤ د

عقل حاصلول د سپینو زرو نه څو چنده ښهٔ دے.
۱۷د نیکانو لارې د هر قسم غلط کار نه لرې وی.
هر هغه څوک چې د خپلو لارو خیال ساتی نو هغه
خپل ژوند بچ کوی. ۱۸غرور اِنسان د تباهئ طرف
ته بوځی، اؤ د راپریوتلو نه وړاندې تکبر راځی.
۱۹د اِنسان دپاره دا بهتره چې عاجز خویه وی اؤ
د مظلومانو سره ناسته پاسته کوی، د دې په ځائ
چې د مغرورانو په غنیمتونو کښې شریک شی. ۲۰هر
څوک چې لارښونو ته توجو ورکړی نو کامیاب به
وی، اؤ بختور دے هغه څوک چې په مالِک خُدائ
باور کوی. ۲۱څوک چې هوښیار وی هغه تمیزدار
ګڼلے شی، نرمې خبرې په هدایت کولو کښې ښهٔ
اثر کوی. ۲۲د هغه چا دپاره حِکمت د ژوند سر
چینه ده څوک یې چې لری. خو کم عقلتوب د بې
وقوفه دپاره د سزا باعث کیږی. ۲۳د قابل سړی زړهٔ
د هغهٔ خُله قابو کوی، اؤ د هغهٔ کلام موثر کوی.

۲٤نرمې خبرې د شاتو د ګبين په شان وى، د ځان دپاره خوږې اؤ د هډوکو دپاره درمان وى. ۲٥يوه داسې لار شته چې اِنسان ته صحيح ښکارى، خو په آخر کښې هغه د مرګ طرف ته تلې وى. ۲٦د مزدُور لوږه هغه په کار لګيا کوى، ځکه چې هغه خپله لوږه ختمول غواړى. ۲۷بدعمله داسې کار لټوى چې نورو ته ترې نه تکليف ورسيږى، د هغوئ خبرې هُم سوزيدونکى اور ورَوى. ۲۸بدکاره اِنسان جنجال جوړوى، چغلخور نزدې دوستان په خپلو کښې جدا کوى. ۲۹ظالِمان خپل دوستان بې لارې کوى اؤ د تباهئ طرف ته يې بوځى. ۳۰هر هغه څوک چې سترګې وروځى وهى هغه ګډې وډې منصُوبې جوړوى، اؤ څوک چې خپلې شونډې مروړى نو هغه په غلطو منصُوبو سر شوى وى. ۳۱سپين ويښتهٔ د عِزت تاج دے، کوم چې د صداقت د ژوندون نه حاصليږى. ۳۲اِنسان چې صبرناک وى

په نسبت د يو طاقتور سپاهی نه دا بهتره دے، هغه سړے بهتر دے ځوک چې خپله غُصه قابو کوی د هغه چا نه چې يو ښار فتح کوی. ۳۳ اِنسان خو خسڼی اچوی، خو د هر چا فيصله د مالِک خُدائ په لاس کښې وی.

١٧ د سکُون سره سپوره ډوډئ بهتره ده د هغې کور نه چې په کښې ښۀ خوراکونه د لانجو سره وی. ٢ يو هوښيار نوکر به د مالِک په شرميدلی زوئ باندې حُکم چلوی، اؤ په ميراث کښې به ورته حصه هُم لکه د يو ورور په شان ملاؤ شی. ٣ سرۀ زر اؤ سپين زر په اور معلُومولے شی، خو زړُونه مالِک خُدائ معلُوموی. ٤ بدکاره اِنسان خرابو خبرو ته غوږ نيسی اؤ دروغژن غيبت ته توجو ورکوی. ٥ هر هغه ځوک چې په غريبانانو پورې خندا کوی، نو د هغۀ د خالِق بې عِزتی کوی اؤ هر هغه ځوک چې د چا په بدبختئ خوشحالېږی نو

دے به هُم بې سزا پاتې نۀ شی. ⑥نمسی د خپلو مشرانو دپاره تاج وی، اؤ ماشومان په مور پلار فخر کوی. ⑦کۀ هوښیارې خبرې د یو کم عقل دپاره نامناسبه وی، نو د یو بادشاه دپاره به دروغژنې شونډې څومره نامناسبه وی. ⑧رشوت د ورکونکی دپاره د جادو په شان وی، ځکه هغه چې هر څۀ کوی نو کامیابیږی. ⑨هر هغه څوک چې د نورو خطاګانی معاف کوی نو مینې ته وده ورکوی، خو هر هغه څوک چې یوه خبره بار بار تکراروی نو نزدې دوستان سره جدا کوی. ⑩یو هوښیار کس په یو ځل تنبیه کولو سره دومره زیات متاثره کیږی، نه چې یو کم عقل په سلو کوړو. ⑪بدکاره صرف سرکشئ پسې لیونی وی، خو دوئ ته به سخته سزا ملاؤ شی. ⑫دا بهتره ده چې د هغې میلوګی سره دې واسطه راشی چې بچې ترې چا پټ کړی وی په ځائ د دې چې یو بې وقوفه په خپل کم عقلتوب ټینګار

کوی. ⑬کۀ چرته یو اِنسان د ښو په بدل کښې بد کوی، نو د هغۀ د کور نه به هیڅ کله بدی ختمه نۀ شی. ⑭د خراب بحث شروع داسې وی لکه چې د اوبو په بند کښې وړومبے سُورے وشی، د دې نه مخکښې چې جنګ شروع نۀ شی نو دا زر ختم کړه. ⑮بد عمله کس پریښودل، اؤ بې ګُناه له سزا ورکول، مالِک خُدائ د دې دواړو کارونو نه نفرت کوی. ⑯په کم عقل د خرچې کولو څۀ فائده نشته، ځکه چې هغه په خپله د عقل زده کولو خواهش نۀ کوی. ⑰دوست په هر وخت کښې مینه کوی، اؤ ورور هغه دے چې په مُصیبت کښې په کار راشی. ⑱څوک چې کم عقل وی خپل لاس د ګاونډی په ځائ په ضمانت کښې بل ته ورکوی. ⑲هر هغه څوک چې د جنګ جګړو سره مینه کوی د ګُناه سره مینه کوی، هر هغه څوک چې په لوړه ګرځی نو تباهئ ته دعوت ورکوی. ⑳هر څوک

چې بد ګمانه وی نو هغه به برکت ونۀ مومی، د چا
ژبه چې دوکه ماره وی په مُصيبت کښې به راګير
شی. ⑳د چا په کور کښې چې بې وقوفه زوئ پيدا
شی نو په کور کښې غم اؤ پريشانې راؤلی، د بې
وقوفه د پلار دپاره خوشحالی نشته. ㉒خوشحاله
زړۀ د ټول بدن دپاره ښۀ دوائی ده، خو مات زړۀ
هډوکی هُم وچوی. ㉓بدکاران په پټه رشوت اخلی
د اِنصاف په لاره کښې دوئ مداخلت پيدا کوی.
㉔د يو پوهه اِنسان مقصد د عقل حاصلول وی،
خو د بې وقوفه لټون بې مقصده وی. ㉕کم عقل
زوئ د خپل پلار د غم باعث وی، اؤ د تريخوالی
باعث د هغه چا دپاره وی د چا نه چې پيدا وی.
㉖يو بې ګُناه ته سزا ورکول ښۀ خبره نۀ ده، اؤ نۀ
يو شريف ته د هغۀ د شرافت په وجه کوړې ورکول
ښۀ خبره ده. ㉗يو هوښيار ډيرې کمې خبرې کوی،
اؤ يو پوهه کس نرمې خبرې کوی. ㉘تر دې چې

يو کم عقل هُم هوښيار ګڼلے شی کله چې دے غلے وی، اؤ تميزدار ښکاری کۀ چرې دے خپله خُله بنده ساتی.

۱۸ ځانګړے کس هر څۀ د خپلې خوښې په مطابق کوی، اؤ د هرې صحيح فيصلې مخالفت کوی. ۲ کم عقل د پوهې نه خوند نۀ شی اخستے، خو هغه په خپلو نظريو ظاهرولو خوشحاليږی. ۳ کله چې بدکاری راشی نو رسوائی هُم راځی، اؤ د شرم سره سپکوالے راځی. ۴ د اِنسان د خُلې خبرې لکه ژورې اوبۀ دی، اؤ د حِکمت چينه لکه بهيدونکې وله ده. ۵ دا ښۀ خبره نۀ ده چې د مُجرِم طرفدارے وشی يا بې ګُناه د اِنصاف نه محروم شی. ۶ د کم عقل خبرې جنګ جوړوی، اؤ خپل ځان وهلو ته جوړوی. ۷ د کم عقل خُله د هغۀ خپله تباهی ده، اؤ د هغۀ خبرې د هغۀ د خپل ځان دام دے. ۸ د غيبت کوونکې خبرې لکه د خوندور

خوراک په شان وی، دا بلکل د سړی دننه بدن ته کُوزیږی. ⑨څوک چې په خپل کار کښې سست وی هغه لکه د هغه ورور په شان دے څوک چې تباهی راولی. ⑩د مالِک خُدائ نوم مضبوطه قلعه ده، صادِقان هلته منډه وهی اؤ په حفاظت کښې وی. ⑪د مالداره دولت د هغوئ دپاره د مضبوط ښار په شان وی اؤ په دې خیال چې دا به د هغوئ د حفاظت یو اوچت دیوال وی. ⑫د تباهئ نه وړاندې د اِنسان زړۀ کښې کبر وی، خو د عزت نه وړاندې عاجزی راځی. ⑬څوک چې د خبرې آوریدو نه مخکښې جواب ورکوی، دا د هغۀ کم عقلتوب دے اؤ د هغۀ شرم دے. ⑭د اِنسان روح بیماری هُم برداشت کولے شی، خو مات روح به څوک وزغمی؟ ⑮هوښیاران همیشه د علم حاصلولو په لټون کښې وی، اؤ د هغوئ غوږونه د علم زده کولو دپاره تیار وی. ⑯تحفه د اِنسان دپاره لار خلاصوی، اؤ

د هغهٔ لاس تر غټو خلقو پورې رسوی. ⑰څوک چې په عدالت کښې خپله دعویٰ اول پیش کړی نو هغه صحیح ښکاری تر څو چې بل څوک راشی اؤ هغهٔ نه تپوسونه شروع کړی. ⑱په خسنې اچولو جنګونه ختمیږی، اؤ د مضبوطو مخالفینو په مینځ کښې جنګ ختموی. ⑲د یو خفه شوې ورور رضا کول د یو مضبوط ښار د فتح کولو نه سخت وی، اؤ جنجالونه د قلعې دروازو ته اړمونه اچوی. ⑳د خپلې خُلې په میوه اِنسان خپله خېټه مړه کړی اؤ د خپلو شونډو په فصل هغه مطمئن شی. ㉑په ژبه کښې د مرګ اؤ ژوند طاقت شته دے، اؤ څوک چې دې سره مینه کوی هغوئ ته به یې نتیجه ملاؤ شی. ㉒چا ته چې ښهٔ ښځه ملاؤ شوه دا د هغهٔ دپاره خزانه ده، اؤ هغه ورته د مالِک خُدائ د خوا نه برکت دے. ㉓غریب سړے د رحم دپاره منت زاری کوی، خو مالداره سړے په سختئ سره جواب

ورکوی. ⑳٤ځينې دوستان يو بل ته کنده کنی، خو رښتينے دوست د خپل ورور نه هُم وفادار وی.

١٩ دا بهتره ده چې يو سړے غريب وی اؤ په ايمانداریٔ سره ژوند تيروی، د هغه چا نه چې دروغجن اؤ کم عقل وی. ②د علم نه غير جذبات څرګندول ښۀ نۀ دی، اؤ بې صبری لار خطا کوی. ③د اِنسان کم عقلتوب د هغۀ ژوند تباه کوی، اؤ بيا د هغۀ تريخوالے د مالک خدایٔ خلاف وی. ④دولت ډير دوستان پيدا کوی، خو غربت ټول دوستان د هغۀ نه شړی. ⑤دروغجن ګواه به د سزا نه نۀ بچ کيږی، اؤ څوک چی دروغ وائی هغه به بچ پاتې نۀ شی. ⑥ډير خلق د حاکم خوشامندی کوی، اؤ هر څوک د هغه چا دوست وی څوک چې تُحفې ورکوی. ⑦کۀ د غريب سړی نه د هغۀ رشته دار ډډه کوی، نو بيا به د هغۀ دوستان د هغۀ نه څومره نور هُم ډډه کوی. کۀ څۀ هُم چې هغه د

هغوئ سره د خبرو کولو کوشش کوی، خو هغوئ ترې نه لاړ شی. ⑧ څوک چې حِکمت حاصلوی نو د خپل ځان سره مینه کوی، څوک چې پوهه خوښوی هغهٔ ته برکت ملاویږی. ⑨ دروغجن ګواه به د سزا نه نهٔ بچ کیږی، اؤ څوک چې دروغ وایی هغه به تباه شی. ⑩ کم عقل سره عیش عشرت ښهٔ نهٔ ښکاری، اؤ دا به لا څومره نامناسبه وی کهٔ چرې یو غلام په شهزادګانو حکومت کوی. ⑪ د اِنسان حِکمت د هغهٔ غُصه قابو کوی، اؤ د بل بد ځان ته نهٔ اودرول هغهٔ ته عزت ورکوی. ⑫ د بادشاه غُصه د زمری د غړمبیدو په شان وی، خو د هغهٔ احسان لکه په کبل د پرخی په شان وی. ⑬ بې وقوفه زوئ د پلار د تباهئ باعث وی، اؤ جګړماره ښځه داسې وی لکه کوټه چې هر وخت راڅاخی. ⑭ اِنسان ته په وراثت کښې کورونه اؤ دولت د پلارنیکهٔ نه ملاؤیږی، خو هوښیاره ښځه

صرف هغۀ ته د مالِک خُدائ له طرفه ملاؤېږی.
۱۵ناراستی ښۀ خوب راولی، اؤ لټ سړے اوږے
پاتې کېږی. ۱۶څوک چې د خُدائ حُکمونه منی
نو هغه د خپل ژوند حفاظت کوی، خو هغه څوک
چې د خپلو لارو لا پرواهی کوی هغه به مړ شی.
۱۷څوک چې د غریب مدد کوی هغه خُدائ سره
ښېګړه کوی اؤ څۀ چې هغه کوی نو هغه به یې
اجر ورکړی. ۱۸د خپل زوئ تربیت د اول نه په
ماشوموالی کښې کوه هسې نه چې وروستو تۀ د
هغۀ ژوند برباد کړې. ۱۹غُصه ناک سړے به ضرور
د خپلې غصې انجام ته ورسېږی، کۀ تاسو چرې
هغه یو ځل بچ کړئ نو تاسو به هغه هر وخت بچ
کوئ. ۲۰نصیحت ته غوږ ونیسه اؤ هدایت قبول
کړه، نو په آخر کښې به تۀ هُم هوښیار شې. ۲۱د
اِنسان په زړۀ کښې ډېرې منصُوبې وی، خو کېږی
هغه څۀ چې د مالِک خُدائ رضا وی. ۲۲وفاداری

د اِنسان ښائست دے. يو غريب د دروغژن نه بهتر دے. ۲۳د مالِک خُدائ يره د ژوندون سرچينه ده، کومه چې اِنسان ته سکون ورکوی اؤ د مُصيبتونو نه يې بچ ساتی. ۲۴ناراسته خو خپل لاس تالی ته رسوی خو تر دې چې هغه بيا واپس خپلې خُلې ته هُم نۀ وړی. ۲۵کۀ څوک مسخره کوونکی ووهی نو د دې نه به ساده ګان سبق زده کړی، کۀ چرې پوهه سړے ورټل شی نو هغه به د دې نه نور عِلم زده کړی. ۲۶هر هغه څوک چې په خپل پلار باندې ظُلم کوی اؤ خپله مور وشړی نو دے هغه زوئ دے څوک چې د شرم باعث دے. ۲۷زما زويه هرکله چې تۀ نصيحت اوريدل بند کړې، نو تۀ به د علم د خبرو نه بې لارې شې. ۲۸بدکاره ګواه اِنصاف پورې خندا کوی، اؤ بدکاران د شرارت نه خوند اخلی. ۲۹سزا د مسخره کوونکی دپاره تياره شوې وی، اؤ وهل د کم عقلو د ملاګانو دپاره تيار وی.

۲۰

شراب اِنسان نه مسخره کوونکے جوړوی اؤ شراب څښل د شر اؤ فساد جرړه ده، هر هغه څوک چې په دې راواوړی نو هغه هوښیار نۀ دے. ۲ د بادشاه غُصه لکه د زمری د غړمبیدو په شان وی، هر هغه څوک چې دے غُصه کړی نو خپل ژوند په خطره کښې اچوی. ۳ د جنګ نه لرې کیدل اِنسان ته عزت ورکوی، خو هر کم عقل زر جنګ کوی. ٤ ناراسته په صحیح موسم کښې قلبه نۀ کوی نو د لو په وخت کښې هغۀ سره هیڅ نۀ وی. ۵ د اِنسان د زړۀ منصُوبه د ډوبو اوبو په شان ده، خو هوښیار سړے ترې نه دا بهر راؤباسی. ٦ ډیر خلق د وفادارئ دعویٰ کوی، خو وفادار یو هُم نۀ پیدا کیږی. ۷ صادِقه اِنسان نیک ژوند تیروی اؤ د هغۀ راروان نسل بختور وی. ۸ کله چې یو بادشاه د عدالت دپاره په تخت کښینی، خو هغه په خپله د ټولو بدو تول کوی. ۹ څوک دا وئیلے شی چې

زما زړهٔ صفا دے اؤ زهٔ پاک اؤ بې ګُناه يم؟ ۱۰د
غلط تول اؤ غلط ناپ دواړو نه مالک خدائ نفرت
کوی. ۱۱ماشومان هُم په خپل کردار پيژندلے شی،
دا چې آيا د دوئ کردار پاک اؤ ښهٔ دے اؤ کهٔ نه.
۱۲غوږونه چی اوريدل اؤ سترګی چی ليدل کوی
مالک خدائ دا دواړه جوړ کړی دی. ۱۳خوب سره
مينه مهٔ کوه ځکه چی غريب به شې، بيدار اوسه
نو تا سره به د خوراک دپاره هر څهٔ ډير تير وی.
۱۴اخستونکی تل دا شکايت کوی چې دا ښهٔ نهٔ
دے، دا ښهٔ نهٔ دے، نو بيا هغه لاړ شی اؤ وائی چې
دا سودا مې ډيره ښهٔ واخستله. ۱۵سرهٔ زر اؤ لعلونه
زيات پيدا کيږی، خو هغه شونډې چې د عقلمندئ
خبرې کوی نايابه زيورات دی. ۱۶هر څوک چې د
پردی کس د قرض ذمه واری اخلی نو ضمانت ترې
نه واخله، ضمانت ترې نه واخله کهٔ چرې دهٔ دا
کار د پردی کس دپاره کړے وی. ۱۷د غلا ډوډئ

خوړه وی، خو دا په خُله په باجرئ بدلیږی. ⑱د نصیحت په رڼا کښې منصُوبې جوړوه، د جنګ نه وړاندې ښۀ مشوره کوه. ⑲غیبت راز څرګندوی، نو د هغه کس نه ځان ساته څوک چې مشروټی کوی. ⑳کۀ یو اِنسان چرې په خپل پلار مور لعنت کوی، د هغۀ د ژوند چراغ به په توره تیارۀ کښې ختم شی. ㉑کوم میراث چې اِنسان ته زر حاصل شی، نو په آخره کښې به هغه دۀ ته د برکت ذریعه نۀ وی. ㉒داسې مۀ وایه چې د دې بدو انتقام به زۀ په خپله اخلم! مالِک خُدائ ته صبر وکړه هغه به ستا بدله واخلی. ㉓مالِک خُدائ د غلط تول نه نفرت کوی، اؤ د غلطې تلې استعمال بد کار دے. ㉔د اِنسان قدمونه اخستل مالِک خُدائ په خپله مُقرر کړی دی، نو بیا به څنګه یو کس په خپله لار پوهه شی؟ ㉕خپل ځان په بې سوچه نذر منلو سره خُدائ ته مۀ راګیروه، نو بیا کله چې وروستو په

هغې باندې فکر کوی. ۲۶ هوښيار بادشاه بدکاران
په غاښئ ولی، اؤ په هغوئ باندې غوبل کوی. ۲۷ د
مالِک خُدائ رڼا د اِنسان د روح لټون کوی، اؤ هغه
د هغوئ په ځان کښې دننه لټون کوی. ۲۸ مينه اؤ
وفاداری يو بادشاه محفوظ ساتی، د مينې په وجه د
هغۀ تخت به مدام قائم وی. ۲۹ د ځوانانو عزت اؤ
جلال د دوئ طاقت دے، سپين ويښتۀ د بوډاوالی
شان و شوکت دے. ۳۰ زخمونه اؤ دردونه بدکاری
لرې کوی، وهل اِنسان دننه نه صفا کوی.

۲۱

د بادشاه زړۀ د مالِک خُدائ په لاس
کښې دے، کوم ځائ چې د دۀ
خوښه وی هلته يې لکه د نهرونو د اوبو غوندې
بوځی. ۲ هر سړی ته خپلې ټولې لارې په خپل
نظر کښې صحيح ښکاری، خو مالِک خُدائ د
زړُونو جاج اخلی. ۳ صداقت اؤ اِنصاف کول
مالِک خُدائ دا د قربانئ نه زيات خوښوی.

④مغروره سترګې اؤ مغرور زړۀ د بدعملو چراغ اؤ ګُناه ده. ⑤د محنتی اِنسان منصُوبې د آبادئ باعث ګرځی، خو په یقین سره جلد بازی اِنسان د غُربت سره مخ کوی. ⑥کُوم مال دولت چې په دروغژنه ژبه وګټلے شی نو دا د ختمیدونکې دوند اؤ وژونکې دام په شان دے. ⑦بدکاران به د خپل ظُلم زیاتی په وجه جارو شی، ځکه چې هغوئ د هر هغه کار نه انکار کوی کوم چې صحیح وی. ⑧د ګُناه ګار لاره کږه وږه وی، خو د پاکانو لاره نیغه وی. ⑨دا بهتره ده چې د کوټې دپاسه په یو ګوټ کښې ځانته ژوند کوی نه چې په کور کښې د ژبه ورې ښځې سره اوسیږی. ⑩بدکاره اِنسان د بدئ خواهشمند وی، د هغۀ ګاونډیان هُم هیڅ قِسمه رحم د هغۀ نه نۀ وینی. ⑪کله چې یو مسخره کوونکی ته سزا ورکړے شی، نو ساده هُم ترې نه عقل زده

کړی، خو کله چې د هوښیار لارښونه وشی، نو هغه ترې نه نور علم حاصلوی. ⑫صادِقه خُدائ هغه هر څۀ وینی کوم چې د بدکاره په کور کښې کیږی، اؤ په بدکاره به هغه تباهی راولی. ⑬کۀ یو سړے د غریب ژړا فریاد ته خپل غوږونه بند کړی، نو د هغۀ خپله ژړا فریاد به څوک نۀ اوری. ⑭په پرده کښې تحفه ورکول غُصه نرموی، په پټه رشوت ورکول اِنسان د غټ قهر نه ساتی. ⑮هرکله چې اِنصاف وشی، نو په دې صادِق خوشحالیږی، خو بدکاره ترې نه یریږی. ⑯څوک چې د حِکمت د لارې نه بې لارې شی، نو هغه به د مړو په ډله کښې شمار شی. ⑰څوک چې د عیاشئ سره مینه کوی نو هغه به غریب شی، څوک چې د شرابو اؤ غوړو زیړو سره مینه کوی هغه به مالداره نۀ شی. ⑱بدکاران په خپل ځان هغه تکلیف راولی کوم چې هغوئ په

صادِقانو د راوستو کوشش کوی. ⑲د جنګیالئ اؤ سرتیزه ښځې سره د اوسیدو نه په صحرا کښې اوسیدل ښهٔ دی. ⑳د هوښیارانو په کور کښې ښهٔ خوراکونه ډیر تیر وی، خو کم عقل چې څهٔ ګټی هغه څټی. ㉑څوک چې صداقت اؤ شفقت پسې ګرځی، هغه به ژوندون، آبادی اؤ عزت پیدا کړی. ㉒یو هوښیار اِنسان په یو طاقتور ښار حمله کولے شی، اؤ هغه قوی دیوالونه راغورزولے شی په کومو چې هغوئ ملاتړی. ㉓څوک چې خپله خُله اؤ ژبه په قابو کښې ساتی، خپل ځان د مُصیبت نه خلاصوی. ㉔مغروره اؤ ځان ښولے سړے چې مسخره کوونکے یې نوم دے، هغه هر کار د تکبر سره کوی. ㉕د ناراسته خواهش هغه د مرګ طرف ته بوځی، ځکه چې هغه د کار کولو نه انکار کوی. ㉖ټوله ورځ دے د نورو خواهش کوی، خو نیکان تل په سخاوت

کښې لګیا وی. ۲۷ د بدکاره د قربانۍ نه مالِک خُدائ کرکه کوی، نو د هغې نه به نور ځومره کرکه کوی کومه چې په بدنیتئ سره کیږی.
۲۸ دروغژن ګواه به تباه شی، اؤ څوک چې رښتیا وائی هغه به د تل دپاره خبرې کوی. ۲۹ یو بدکاره اِنسان خپل ځان تکړه ښائی خو صادِق اِنسان په خپلو لارو باندې سوچ کوی. ۳۰ هیڅ قسمه حِکمت، عقل اؤ منصُوبه نشته چې د مالِک خُدائ په خلاف کامیاب شی. ۳۱ اَس د جنګ د ورځې دپاره تیارولے شی، خو کامیابې د مالِک خُدائ په لاس کښې ده.

۲۲

نیک نامی د ډیر مال دولت نه غوره ده، عزت د سرو اؤ سپینو زرو نه بهتر دے. ۲ مالداره اؤ غریب دواړه یو شان دی، مالِک خُدائ د دواړو خالق دے. ۳ هوښیار سړے چې خطره ووینی نو خپل ځان ترې ساتی، خو ساده

سړے پرې وردانګی اؤ بیا مُصیبت کښې راګیر شی. ④عاجزی اؤ د مالِک خُدائ نه یریدل، اِنسان ته مال دولت، عزت اؤ ژوند ورکوی. ⑤د بدکارانو په لار کښې اغزی اؤ دامونه وی، خو په چا چې خپل ځان ګران وی نو هغه د دوئ نه ځان بچ ساتی. ⑥ماشوم په صحیح لار روان کړه، دے چې لوئ هُم شی د هغې نه به وانۀ وړی. ⑦مالداره په غریبانانو باندې حکومت کوی، اؤ قرض اخستونکے د قرض ورکونکی غلام وی. ⑧کۀ څوک نا اِنصافی کری نو مُصیبت به وریبی، اؤ د هغۀ د کبر کاسه به نسکوره شی. ⑨بختور دی هغوئ څوک چې سخاوت کوی، ځکه چې هغوئ غریبانان مړوی. ⑩مسخرو والا کس وشړه، دې سره به جنګ جګړې ختمې شی، بحث مباحثه اؤ سپکاوے هُم ورسره ختمیږی. ⑪څوک چې په زړۀ صفا وی اؤ خوږې خبرې کوی، نو بادشاه

به هُم د هغهٔ دوست شی. ⑫د مالِک خُدائ نظر په عالمانو باندې وی، خو هغه د بې وفا خلقو منصوبې ورانوی. ⑬ناراسته وائی بهر زمرے دے! کهٔ چرې بهر ووځم نو هغه به مې په لار کښې ووژنی. ⑭د زناکارې ښځې خُله د ژورې کندې په شان ده، چا ته چې مالِک خُدائ په قهر شوے وی هغه به په کښې ورغورزيږی. ⑮د ماشُومانو زړهٔ د کم عقلتوب نه ډک وی، خو د وهولو چوکه د هغوئ نه دا عادت وکاږی. ⑯څوک چې په غريبانانو باندې ظُلم کوی د دې دپاره چې مالداره شی اؤ هغه څوک چې اميرانو ته تحفې ورکوی نو دا دواړه به غريب شی.

دېرش د عقلمندئ مثالونه

⑰د هوښيارانو خبرو ته غوږ کښيږده اؤ هغې ته پام وکړه اؤ زما تعليم د زړهٔ نه قبول کړه. ⑱نو

دا به تا خوشحاله کړی کۀ تۀ دا په خپل زړۀ کښې ياد ساتې اؤ دا په خپلو شونډو هر وخت يادوې. ⑲زۀ نن تا ته تعليم درکوم دا چې ستا ايمان په مالِک خُدائ باندې پيدا شی. ⑳ما ستا دپاره دېرش خبرې ليکلې دی په کومو کښې چې علم، اؤ نصيحت دے. ㉑اؤ زۀ به تا ته رښتيا اؤ د اعتماد وړ خبرې در وښايم، تر څو چې قابل اعتماد جواب ورکولے شی هغه چا ته چا چې تۀ راليږلے يې.

اول نصيحت

㉒د غريبانانو د غريبئ نه غلطه فائده مۀ اخله، اؤ په عدالت کښې د حاجت مندو حق مۀ خوره. ㉓ځکه چې مالِک خُدائ به په خپل لاس کښې د دوئ مقدمه واخلی اؤ هغوئ به لوټ کړی، چا چې دوئ لوټ کړی وی.

دویم نصیحت

(۲۴)د غُصه ناکو سره دوستانه مۀ کوه، اؤ د قهرجنو سره ناسته مۀ کوه. (۲۵)هسی نه چې تۀ د هغوئ عادتونه زده کړې اؤ خپل ځان په مُصیبت کښې راګیر کړې.

دریم نصیحت

(۲۶)د چا په ځائ د ضمانت لاس مۀ ورکوه اؤ مۀ د قرض ذمه وارې اخله. (۲۷)کۀ تۀ هغوئ له دا قرض ورنۀ کړے شې هغوی به راشی اؤ تۀ چې په کوم کټ اودۀ کیږې نو هغه به درنه یوسی.

څلورم نصیحت

(۲۸)په زمکه کښې هغه د حد بندئ وړومبے کاڼے مۀ بې ځایه کوه کُوم چې ستا پلار نیکۀ ایښے وی.

پينځم نصيحت

۲۹ تهٔ داسې يو کس وينې، څوک چې په خپل کار کښې ماهر وى؟ هغه به د عامو خلقو خدمت نهٔ کوى، خو د بادشاهانو خدمت به کوى.

شپږم نصيحت

۲۳ کله چې تهٔ يو حاکم سره ډوډى خوړلو ته کښينې، نو دا په ذهن کښې راوله چې ستا وړاندې څهٔ دى. ۲ په خپله مرئ چاړه کيږده کهٔ تهٔ زيات خوړونکے يې. ۳ د هغهٔ د مزيدار خوراک ډير خواهش مهٔ کوه، ځکه چې دا دوکه ورکونکے خوراک دے.

اووم نصيحت

٤ خپل ځان په مالداره کولو مهٔ ستړے کوه. دومره هوښيار شه چې د داسې کولو نه ځان ساتې. ۵ ستا

دولت به د سترګو په رپ کښې فنا شی، اؤ خپلې وزرې به پرانزی اؤ د باز په شان به آسمان ته والوځی.

اتم نصیحت

⑥د يو شُوم سړی ډوډۍ مۀ خوره اؤ د هغۀ د مزيدارو خوراکُونو آرمان مۀ کوه. ⑦هغه داسې سړے دے چې هميشه د خرچ سوچ کوی، هغه تاسو ته وائی چې، "راشئ ما سره وخورئ وڅښئ." خو هغه د زړۀ نه دا خبره نۀ کوی. ⑧ځکه چې تاسو څۀ خوړلی وی هغه به په پوزه باقئ کړئ اؤ ستاسو ټولې ښُکلې خبرې به بې فائدې شی.

نهم نصيحت

⑨يو کم عقل ته خبرې مۀ کوه، هغه به ستا د حِکمت خبرې سپکې ګڼی.

لسم نصیحت

⑩په زمکه کښې هغه د حد بندئ وړومبی کاڼې مۀ بې ځایه کوه اؤ مۀ د یتیمانو په زمکه باندې قبضه کوه. ⑪ځکه چې د هغوئ بچ کوُونکے زورور دے اؤ هغه به ستاسو خِلاف د هغوئ د مقدمی طرفدارے وکړی.

یولسم نصیحت

⑫خپل زړۀ تربیت ته حواله کړه اؤ خپل غوږونه د حِکمت خبرو ته نیسه.

دولسم نصیحت

⑬د خپل اولاد تربیت مۀ پریږده. کۀ تۀ هغوئ ته په چوکه سزا ورکړې نو هغوئ به د دې نه مړۀ نۀ شی. ⑭هغۀ ته په چوکه سزا ورکړئ اؤ هغه به د عالم ارواح نه بچ کړئ.

دیارلسم نصیحت

(۱۵) زما زویه، کۀ تۀ عقلمند یې، نو زما زړۀ به خوشحاله وی. (۱۶) دننه روح به په ما کښې په ټوپونو شی کله چې تۀ رښتیا خبرې کوې.

څوارلسم نصیحت

(۱۷) خپل زړۀ مۀ پرېږده چې د ګُناهګارو سره حسد وکړی، خو د مالِک خُدائ نه هر وخت په یره کښې اوسه. (۱۸) په یقین سره ستا دپاره په راتلونکی وخت کښې اُمید شته دے اؤ ستا اُمید به نۀ ختمیږی.

پینځلسم نصیحت

(۱۹) زما زویه، ما ته غوږ ونیسه، هوښیار اوسه، اؤ خپل زړۀ په صحیح لار باندې قائم وساته. (۲۰) د شرابیانو سره ناسته پاسته مۀ کوه، اؤ د خیټورو سره مۀ ګرځیږه.

⑳ځکه چې شرابیان اؤ خیټور به غریبانان شی. اؤ ډیر خوب به هغوئ ته شلیدلې جامې ورواغوندی.

شپاړسم نصیحت

㉒خپل پلار ته غوږ نیسه، چا چې تا ته ژوند درکړے دے، اؤ د خپلې مور بې عزتی مهٔ کوه کله چه هغه بوډئ شی. ㉓حقیقت حاصل کړه اؤ دا مهٔ خرڅوه، اؤ حِکمت، تربیت اؤ پوهه حاصله کړه. ㉔د صادِق سړی پلار ډیر خوشحاله وی، هغه څوک چې هوښیار زوئ لری په هغهٔ باندې فخر کوی. ㉕ستا مور اؤ پلار دې خوشحالی وکړی، اؤ هغه دې خوشحالی وکړی چا چې تهٔ زیږولے یې!

اوولسم نصیحت

㉖زما زویه، خپل زړهٔ ماته راکړه اؤ ما ته وګوره اؤ په خوشحالئ سره زما په طریقو باندې عمل وکړه.

۲۷ځکه چې کنجره د ډوبی کندی په شان وی اؤ زناکاره د تنګ کوهی په شان وی. ۲۸هغوئ د ډاکوانو په شان په انتظار کښې ناستې وی اؤ بې وفا سړی زیاتوی.

اتلسم نصیحت

۲۹څوک دی چې ویر کوی؟ څوک دی چې غمجن دی؟ څوک دی چې جګړه کوی؟ څوک دی چې شکایت کوی؟ څوک دی چې هسی زخمونه لری؟ څوک دی چې سرې سترګې لری؟ ۳۰دا هغوئ دی څوک چې په مےخانو کښې وخت تیروی، اؤ د رنګا رنګ شرابو پیالئ څښی. ۳۱شرابو ته مۀ ګوره کله چې دا سرۀ وی اؤ کله چې په پیاله کښې شغلې وهی اؤ په آسانه سره تیریږی! ۳۲په آخر کښې دا لکه د مار چیچل کوی اؤ لکه د منګور په شان زهریلا وی. ۳۳ستا

سترګې به عجیبه اؤ رنګا رنګ څیزُونه ګورى، اؤ ستا ذهن به د ګډوډو څیزونو تصور کوى. ۳۴ تهٔ به په خیال کښې د هغه چا په شان یې څوک چې د سمندر دپاسه اودهٔ وى، اؤ د چپو دپاسه پروت ټالئ وهى. ۳۵ نو تهٔ خپل ځان ته وائې، "هغوئ زهٔ ووهلم، خو زهٔ خوږ نهٔ شوم، هغوئ زهٔ وټکولم، خو ما ته پته ونهٔ لګیدله! کله چې زهٔ راویښ شم نو زهٔ به د څښلو دپاره نور شراب هُم پیدا کړم."

نولسم نصیحت

۲۴ د بدکارانو سره حسد مهٔ کوه اؤ د هغوئ د دوستانى آرزو مهٔ کوه ۲ ځکه چې هغوئ په زړهٔ کښې د شر اؤ فساد منصُوبې جوړوى، اؤ د هغوئ خبرې همیشه مُصیبت جوړوى.

شلم نصیحت

③یو کور په حِکمت سره جوړیږی، اؤ د پوهې په وجه هغه قائم پاتې کیږی. ④د علم په واسطې سره د هغۀ کوټې د نایابه اؤ قیمتی خزانو سره ښائسته کولے شی.

یویشتم نصیحت

⑤یو هوښیار اِنسان لوئ طاقت لری، اؤ د عالِم قوت ورځ په ورځ نور هُم زیاتیږی. ⑥د جنګ کولو دپاره د ښۀ هدایت ضرورت وی، اؤ د ګڼو مشوره ورکونکو سره کامیابی یقینی وی.

دوه ویشتم نصیحت

⑦کم عقل هوښیارتیا نۀ شی حاصلولے، ځکه په جرګه کښې د هغۀ خُله بنده وی.

درویشتم نصیحت

⑧څوک چې بدې منصُوبې جوړوی، نو هغه به په دوکه مار مشهور شی. ⑨د کم عقلو منصُوبې د ګُناه نه ډکې وی، اؤ خلق د مسخره کوونکی نه نفرت کوی.

څلیریشتم نصیحت

⑩کۀ تۀ په مشکل وخت همت بائیلی، نو تۀ بیا ډیر کمزورے اِنسان یې.

پینځۀ ویشتم نصیحت

⑪د هغه کس په بچ کولو کښې سستی مۀ کوه څوک چې مرګ ته روان کړے شوے وی، اؤ هغه حلالولو ته مۀ پریږده. ⑫کۀ تاسو چرې وایئ، مُونږ ته خو د دې په حقله څۀ علم نشته دے، نو هغه

ځوک چې د زړونو په سوچونو خبر دے نو دا به درک نۀ کړی څۀ؟ هغه ځوک چې ستا د ژوندون خیال ساتی په دې نۀ پوهیږی څۀ؟ هغه به هر هغه چا ته د خپل عمل په مطابق بدله ور نۀ کړی څۀ؟

شپږ ویشتم نصیحت

(۱۳)زما زویه، شهد خوره، ځکه چې دا ښۀ څیز دے، د ګبین د شهدو خوند خوږ وی. (۱٤)نو په دې یقین وکړه چې حِکمت هُم دغه شان ستا د ځان دپاره خوږ دے، کۀ چرې تۀ یې بیامومې نو دا ستا د راتلونکی ژوند دپاره اُمید دے، اؤ دا امید به هیڅکله ستا نه اخوا نۀ شی.

اوویشتم نصیحت

(۱۵)د بدکارانو غوندې مۀ جوړیږه ځوک چې د صادِقانو د کور خلاف په انتظار کښې ناست وی،

اؤ د هغوئ په کورونو حمله مۀ کوه. ⑯کۀ څۀ
هُم چې صادِق اِنسان اوۀ ځل راپریوځی هغه دوباره
راپاځی، خو د بدکاره دپاره یو آفت بس دے.

اتۀ ویشتم نصیحت

⑰هرکله چې ستا دُشمن راپریوځی نو په هغۀ
باندې خوشحالی مۀ کوه، اؤ کله چې هغه تیندک
وخوری نو په هغۀ باندې خپل زړۀ مۀ خوشحالوه.
⑱نو مالِک خُدائ به ستا دا خوشحالی وګوری
اؤ هغه به ستا نه ناراضا شی اؤ د هغۀ نه به خپل
غضب اخوا کړی.

نهۀ ویشتم نصیحت

⑲د بدکارانو په وجه مۀ پریشانه کیږه، اؤ مۀ د هغوئ
سره حسد کوه، ⑳ځکه چې د بدعمله سره د آئنده
اُمید نشته، اؤ د هغوئ ډیوه په مړه کیدو ده.

دېرشم نصيحت

٢١زما زويه، د مالِک خُدائ اؤ د بادشاه نه يرېږه. اؤ د باغيانو سره ملګرتيا مۀ کوه، ٢٢ځکه چې دا دواړه به ناڅاپه تباهي دربانديې نازله کړی نو څوک د دې اندازه لګولے شی چې څۀ قسمه تباهی به دوئ راوليږی؟

د حِکمت نورې خبرې

٢٣هوښياران هُم دا شان وائی: د عدالت کولو په وخت کښې د چا طرفداری په کار نۀ ده. ٢٤هر هغه څوک چې يو ګُناه ګار ته ووائی چې، "تۀ بې ګُناه يې،" ټول قوم به په دۀ بانديې لعنت ووائی اؤ قومونه به يې رسوا کړی. ٢٥خو هغه څوک چې مجرم قائلوی، نو ډېر برکتُونه به په هغوئ بانديې نازل شی. ٢٦څوک چې هر وخت رښتينے جواب درکوی

هغه اصلی دوست دے. ۲۷خپل بهرنی کارونه اول ختم کړه اؤ خپله د کروندی زمکه تیاره کړه، د دې نه وروستو خپل کور جوړوه. ۲۸د ثبُوت نه بغیر دې د خپل ګاونډی خِلاف ګواهی مۀ ورکوه، اؤ د هغۀ په باره کښې د دروغو خبرې مۀ کوه. ۲۹داسې مۀ وایه، "هغۀ چې زما سره څۀ کړی دی نو زۀ به هُم هغه شان ورسره وکړم، اؤ زۀ به ترې نه خپل بدل واخلم." ۳۰زۀ د یو ناراسته سړی په پټی تیر شوم اؤ د کم عقل د انګُورو باغ مې وکتلو، ۳۱په هر ځائ کښې ازغې راختلی وُو، اؤ زمکه ټوله په ډیله باندې ډکه وه، اؤ د کاڼو دیوالونه یې راغورزیدلی وُو. ۳۲ما چې څۀ ولیدل نو په خپل زړۀ کښې مې ورباندې سوچ وکړو، اؤ چې څۀ مې ولیدل د هغې نه مې سبق زده کړو: ۳۳کۀ یو سړے وائی چې، "لږ به اودۀ شم، لږ به سترګې پټې کړم، لږ به خپل لاسُونه راغونډ کړم چې دمه شم،" ۳٤خو بیا غریبی

به لکه د یو ډاکو په شان په هغۀ باندې ورټوپ کړی، اؤ نیستی به لکه د وسله بند اِنسان په شان هغه را ګیر کړی.

د حضرت سلیمان نور متلُونه

۲۵ دا د سلیمان نور متلونه دی، کُوم چې د حزقیاه کاتبانو د یهُوداه بادشاه راجمع کړی دی. ۲ دا د خُدائ پاک لوئی ده چې یوه معامله په راز کښې ساتی، خو د یوې مسئلې ښکاره کول د بادشاه عزت څرګندوی. ۳ څومره چې آسمانونه اوچت اؤ زمکه ژوره ده، هُم دغه شان د بادشاهانو زړونه نامعلوم دی. ۴ د سپینو زرو نه ملاؤټ لرې کړه ترڅو زرګر ترې نه یو ښائسته لوښے جوړ کړی. ۵ نو دغه شان د بادشاه د حضور نه بدکاران لرې کړه، نو د هغۀ حکومت به د صداقت په وجه قائم وی. ۶ د بادشاه په حضُور

کښې د خپل ځان لوئی مۀ کوه، اؤ مۀ د لویو خلقو
په ځائ کښې وړاندې کښېنه. ⑦دا به ښۀ وی
چې هغه تا راوغواړی چې، "دلته راشه،" اؤ نۀ دا
چې هغه تا د مشرانو په وړاندې بې عِزته کړی اؤ
ښکته دې کښېنوی. څۀ چې تا په خپلو سترګو
لیدلی وی ⑧نو هغه په عدالت کښې په تیزئ سره
مۀ وړاندې کوه، نو تۀ به په آخر کښې څۀ کوې
کۀ چرې ستا ګاونډی تا ملامته کړی اؤ بیا دې
وشرموی؟ ⑨کۀ تۀ خپل ګاونډی سره په یوه مقدمه
کښې بحث کوې، نو په هغه وخت کښې د بل
اِنسان راز ورته مۀ څرګندوه. ⑩اؤ کۀ چرې هغه دا
واؤری اؤ تا وشرموی، نو بیا به تۀ خپله دا بدنامی
هیڅکله ختمه نۀ کړې. ⑪په ځائ خبره دا شان
وی لکه چې د سپینو زرو په لوښی کښې د سرو
زرو مڼه وی. ⑫د یو هوښیار سړی تنبیه د هغه غوږ
دپاره څوک اوریدلے شی لکه د سرو زرو والۍ اؤ

یا د سوچه سرو زرو کالی په شان ده. ⑬یو باوری پیغام وړونکے لکه د لو په موسم کښې د واؤرې د یخوالې په شان دے د هغه چا دپاره څوک چې هغه استوی، اؤ هغه د خپل مالک زړهٔ یخوی. ⑭لکه د هغه وریځ اؤ هوا په شان چې باران نهٔ ورَوی، هغه څوک دے چې د تحفو ورکولو وعده کوی اؤ بیا یې نهٔ ورکوی. ⑮د صبر په وجه مشر هُم قائلیږی، اؤ یوه نرمه خبره هډوکی هُم ماتوی. ⑯کهٔ چرې تا ته شهد ملاؤ شی نو ضرورت نه زیات مهٔ خوره، په زیات خوړلو به دا قے کړی. ⑰د خپلو ګاونډیانو کور ته کم ورځه، کهٔ چرې تهٔ ډیر ورځې نو کیدے شی چې ستا نه نفرت شروع کړی. ⑱څوک چې د خپل ګاونډې خلاف د دروغو ګواهې ورکوی هغوئ لکه د لَوړ، یا تورې یا د تیرهٔ غشی غوندې خطرناک وی. ⑲لکه په خراب غاښ خوړل یا په ګوډه خپه تلل کول داسې دی لکه په سخت وخت

کښېِ چې په ناباوره کس توکل کوی. ⑳یو خفه کس ته چې څوک د خوشحالئ سندرې وائی، نو هغه به دا شان وی لکه چې د یو کس نه په یخ موسم کښې څادر اخوا کړی، اؤ یا سرکه د هغۀ په زخم واړوی. ㉑کۀ ستا دُشمنان وږی وی، نو هغوی له خوراک ورکړه، کۀ چرې هغوی تږی وی، نو هغوی له اوبۀ ورکړه. ㉒نو په داسې کولو سره تۀ د هغۀ په سر باندې به بل سکارۀ واړوې، اؤ مالِک خُدائ به تا ته اجر درکړی. ㉓لکه څنګه چې د شمال هوا باران راؤلی، نو دغه شان پشې شا خبرې کول د خلقو مخ د غُصې نه تک سور کړی. ㉔دا بهتره ده چې د کوټې دپاسه په یو کوټ کښې ځانته ژوند کوی نه چې په کور کښې د ژبه ورې ښځې سره اوسېږی. ㉕لکه یخې اوبۀ چې د ستړی زړۀ دپاره ښې وی نو دغه شان یو ښۀ زیرے د لرې مُلک نه دے. ㉖کۀ یو صادِق اِنسان د بدکاره په

سازش کښې راشی نو هغه بیا د ګنده چینې اؤ یا خراب کوهی په شان وی. ۲۷دا ښهٔ نهٔ دے چې زیات شهد وخوړلے شي، اؤ یا د ځان دپاره د حد نه زیات عزت وغواړې. ۲۸څوک چې خپل نفس نهٔ شی قابو کولے هغه د هغه ښار په شان بې وسه دے چې دیوالونه یې غورزیدلی وی.

۲۶ لکه څنګه چې په اوړی کښې واؤره یا د لو په موسم کښې باران نامناسب وی، دغه شان د کم عقل اِنسان عزت کول هُم دومره نامناسبه وی. ۲لکه څنګه چې چڼچڼه اخوا دیخوا الوزی اؤ یا چې طوطاګرکی چکرې وهی اؤ په ځائ نهٔ کښینی، دغه شان نامناسبه ښیرا کول د چا په سر نهٔ کښینی. ۳لکه څنګه چې د اس دپاره چابک، د خر دپاره واړی وی نو هُم دغه شان د کم عقل د ملا دپاره چوکه وی. ۴کم عقل ته د هغهٔ د کم عقلتوب په مطابق جواب مهٔ ورکوه، ګنې ته

به هم د هغهٔ په شان شي. ⑤د کم عقل سوال ته کم عقل جواب ورکوه ځکه چې هغه خپل ځان هوښيار ونهٔ ګڼی. ⑥د يو کم عقل په لاس پيغام استول داسې دی لکه اِنسان چې په خپله ځان نه خپې غوځی کړی اؤ يا زهر وڅښی. ⑦د کم عقل په خُلې متل داسې وی لکه څنګه چې د يو ګوډ خپه بې کاره وی. ⑧کم عقل ته عزت ورکول داسې وی لکه څوک چې ليندۍ پورې کاڼې وتړی اؤ ګذار پرې نهٔ شی کولے. ⑨لکه څنګه چې د ازغو بوټی د يو شرابې په لاس کښې وی دغه شان يو متل د کم عقل په خُله کښې وی. ⑩هغه څوک چې کم عقل اؤ يا لوفر ته کار ورکړی هغه لکه د هغه غشی ويشتونکی په شان وی چې هر څوک پرې ولی. ⑪لکه څنګه چې يو سپے خپلې اُلټيانی دوباره څټی دغه شان کم عقل خپل کم عقلتوب بار بار کوی. ⑫تاسو داسې سړے ليدلے دے چې هغهٔ ته خپل

ځان هوښيار ښکاری؟ خو د دۀ نه زيات اُميد د يوکم عقل دپاره وی. ⑬ناراسته وائی چې، "په لار کښې زمرے دے، خطرناک زمريان په کوڅو کښې ګرځيږی!" ⑭لکه څنګه چې دروازه په خپلو قبضو تاويږی، دغه شان ناراسته په خپل کټ کښې اوړی راوړی. ⑮ناراسته خپل لاس تالی ته وراوږدوی، خو هغه دومره ناراسته وی چې واپس يې خپلې خُلې ته نۀ راوړی. ⑯ناراسته خپل ځان د اوؤ هوښيار سړو نه هُم زيات هوښيار ګڼی څوک چې په حِکمت سره جواب ورکوی. ⑰لکه څوک چې يو کوڅه ډب سپے د غوږونو نه راونيسی د هغه چا په شان دے چې د بل چا په بحث کښې ځان شامل کړی. ⑱ -⑲لکه څنګه چې يو ليونے د اور اؤ وژونکی غشی وروی، دا د هغه چا په شان دے چې څوک خپل ګاونډی ته دوکه ورکړی اؤ بيا ووايی چې، "ما خو صرف ټوقی کولی." ⑳د پوکی نه غير اور مړ

کيږی، اؤ د غيبت نه غير جنګ ختميږی. ۲۱لکه ښنګه چې سکارۀ بليږی اؤ لکه ښنګه چې لرګی لمبې کوی، نو دغه شان د جنګ د تودلو دپاره جنګ مار سړے وی. ۲۲د غيبت کوونکی خبرې لکه د خوندور خوراک په شان وی، دا بلکل د سړی دننه بدن ته کُوزيږی. ۲۳نرمې خبرې شرير زړۀ پټوی لکه ښنګه چې په خاورين لوښې باندې رنګ روغن وشی. ۲٤کينه ناک اِنسان د خبرو په ذريعه خپل ځان همدرد ښائی، خو په خپل زړۀ کښې هغۀ ټګی پټه کړې وی. ۲۵کۀ ښۀ هُم چې د هغۀ خبرې خوږې وی خو په هغوئ باندې يقين مۀ کوه، ځکه چې د هغۀ زړۀ د رنګارنګ شرارت نه ډک وی. ۲٦کۀ د هغۀ بدنيتی د هغۀ په چل ول کښې پټه وی، خو بيا به د هغۀ شرارت هر چا ته ښکاره شی. ۲۷کۀ يو اِنسان بل چا ته کنده کنی نو هغه په خپله په کښې ورغورزيږی، اؤ کۀ يو اِنسان په بل چا کاڼې رغړوی

هغه کانړې به په خپله په دهٔ باندې راورغړیږی. ۲۸ د
بل چا په حقله دروغ وئیل د هغهٔ نه نفرت کول
دی، اؤ د خوشامندئ خبرې تباهی راولی.

۲۷ د سبا په حقله لافې مهٔ کوئ، ځکه
چې چا ته هُم پته نشته چې سبا به څهٔ
کیږی. ۲ دا به ښهٔ وی چې نور خلق ستا صِفت
وکړی، نه چې تهٔ په خپله د خپل ځان صفت کوې،
اؤ دا به ښهٔ وی چې نابلده خلق ستا ښهٔ ووائی نه
چې تهٔ په خپله. ۳ کانړې درانهٔ وی شګې درنې وی،
خو د یو کم عقل تنګول د دې دواړو نه زیات درانهٔ
وی. ۴ قهر خو ظالم دے اؤ غضب اِنسان چخړی
کوی خو د حسد په وړاندې څوک ټینګیدلے شی؟
۵ څرګنده رټنه د پټې مینې نه ښهٔ ده. ۶ د دوست
رټنه د هغهٔ د مینې اظهار دے، خو د دُشمن ښُکلول
سراسر دوکه ده. ۷ څوک چې موړ وی هغه شهد هُم
د خپو لاندې کوی، خو د اوږی دپاره تریخ خوراک

هُم خوږ وی. ⑧لکه څنګه چې یوه مرغۍ د خپلې جالی نه ورکه شوې وی د هغه چا په شان وی لکه څوک د خپل کور نه په صحرا شوې وی. ⑨لکه څنګه چې عطر اؤ خوشبو د اِنسان زړۀ خوشحالوی، هُم دغه شان ښې مشورې دوستان خوشحالوی. ⑩خپل دوستان اؤ د خپل پلار دوستان مۀ هېروه، د خپل ورورکور ته مۀ ځه کله چې په تا څۀ مُصیبت راشی. ستا نزدې ګاونډی د لری ورور نه ښۀ دے. ⑪زما زویه، هوښیار اوسه اؤ زما زړۀ خوشحاله کړه، نو بیا به زۀ هر هغه چا ته جواب ورکولے شم څوک چې ما ته سپک ګوری. ⑫هوښیاران خطره د اول نه وینی اؤ د هغې نه ځان بچ کوی، خو کم عقل پرې ورخلاص وی اؤ بیا په تکلیف کښې راګیر شی. ⑬هر څوک چې د پردی کس د قرض ذمه واری اخلی نو ضمانت ترې نه واخله، ضمانت ترې نه واخله کۀ چرې دۀ دا کار د پردی کس دپاره کړے

وی. ⑭کۀ چرې څوک سحر د وخته په اوچت آواز سره په خپل ګاونډی سلام واچوی، دا به هغه لکه د کنځلو په شان وګڼی. ⑮یوه جګړماره ښځه داسې وی لکه چې د باران په ورځ د چت نه مسلسل څاڅکی راپریوزی. ⑯د هغې منع کول داسې مشکل وی لکه د هوا بندول اؤ یا تیل په موټی کښې نیول. ⑰لکه څنګه چې اوسپنه اوسپنه تیره کوی، نو دغه شان یو اِنسان بل اِنسان تیرۀ کوی. ⑱کۀ څوک د اینځر د ونې خیال ساتی نو د هغې میوه به هُم وخوری، اؤ هر هغه څوک چې د خپل نیک خیال ساتی نو هغه به عزتمند شی. ⑲لکه څنګه چې په اوبو کښې مخ ښکاری، نو هُم دغه شان زړۀ یو اِنسان څرګندوی. ⑳لکه څنګه چې په مرګ اؤ تباهی دنیا نۀ مړیږی، هُم دغه شان د اِنسان سترګی کله هُم نۀ مړیږی. ㉑سپین اؤ سرۀ زر په اور آزمائیلے شی، اؤ یو اِنسان د هغۀ د صفت کولو نه وروسته آزمائیلے شی. ㉒کۀ

تهٔ کم عقل په لنګرئ کښې د تخم په شان وټکوې،
خو کم عقلتوب به د هغهٔ نه لاړ نهٔ شی. ۲۳د خپلو
رمو په حال ځان پوهوه، اؤ خپلو رمو ته زياته توجو
ورکوه، ۲۴ځکه چې مال دولت هُم د تل دپاره نهٔ
پاتې کيږی اؤ نهٔ تاج اؤ تخت د ټولو نسلونو دپاره
پاتې کيږی. ۲۵کله چې ګياه ختمه شی اؤ نوې ګياه
راشنه شی نو ګياه د غرونو نه راجمع کړئ، ۲۶نو بيا
به ګډوری تا ته د کپړو دپاره وړئ درکړی، اؤ چيلئ
به درته د پټو د اخيستو قيمت درکړی. ۲۷نو بيا به
تا سره د چيلو دومره زيات پئ وی چې په هغې به
خپل خاندان اؤ وينځې ساتلے شی.

۲۸ بدکاران هيڅ بې هيڅه تښتی کهٔ څهٔ
هُم څوک ورپسې نهٔ وی، خو صادِقان
لکه د زمرو په شان ډاډه وی. ۲هرکله چې يو مُلک
باغی وی، نو د هغه مُلک ډير حاکمان وی، خو
پوهه اؤ هوښيار اِنسان د ملک نظام برقرار ساتی.

③کُوم مشر چې په غریبانانو باندې ظُلم کوی د هغه تیز باران په شان دے چې ولاړ غونډ فصل تباه کوی. ④کوم خلق چې شریعت ماتوی نو په دې کار سره د بدکارانو صفت کوی، خو هغه څوک چې د شریعت تابعداری کوی نو هغوئ د شریرانو مخالفت کوی. ⑤بدکاره اِنسانان په اِنصاف نۀ پوهیږی، خو څوک چې د مالِک خُدائ لټون کوی نو هغوئ پرې مکمل پوهیږی. ⑥غریب صادِق اِنسان د دوکه مار مالدار نه ښۀ وی. ⑦څوک چې په شریعت عمل کوی نو هغه یو هوښیار زوئ دے، خو څوک چې د بد اخلاقو دوستی کوی د خپل پلار د شرم باعث ګرځی. ⑧څوک چې خپل ځان په زیات سود سره مالداره کړی خو آخر به د هغۀ مال دولت د هغه چا شی څوک چې په غریبانانو مهربانه وی. ⑨پاک خُدائ د هغه چا د دُعا نه نفرت کوی څوک چې د شریعت نه

مخ اړوی. ⁽¹⁰⁾ څوک چې يو نيک اِنسان بدکارئ ته رهنمائی کوی نو په خپل لټ کښې به راګير شی، خو ايمانداره اِنسان ته به ښهٔ ميراث ملاؤ شی. ⁽¹¹⁾ يو مالداره خپل ځان هوښيار ګڼی، خو يو غريب عقلمند د هغهٔ په اصلی کردار پوهيږی. ⁽¹²⁾ کله چې صادِقان کامياب شی، نو ټول قوم غټه خوشحالی کوی، خو کله چې د بدکارانو حکومت راشی نو هر څوک خپل ځان پټوی. ⁽¹³⁾ هر هغه څوک چې په خپله ګُناه باندې پرده اچوی نو دے به کامياب نۀ شی، خو هر هغه څوک چې د ګُناه اعتراف وکړی اؤ هغه بس کړی نو په هغهٔ به رحم وشی. ⁽¹⁴⁾ بختور دے هغه څوک چې هر وخت د مالِک خُدائ نه يريږی، خو څوک چې خپل زړهٔ سخت کړی نو په مُصيبت کښې به راګير شی. ⁽¹⁵⁾ لکه د غړمبيدونکی زمری اؤ يا د اوږی ميلو په شان هغه بدکاره اِنسان دے څوک چې

په بې وسه خلقو باندې حکومت کوی. ⑯ناپوهه بادشاه به په خپلو خلقو ظُلم کوی، خو څوک چې د حرام مال دولت نه نفرت کوی نو هغه به د ډېر وخت دپاره ژوندے وی. ⑰کۀ يو اِنسان خپل لاسُونه د بل چا په وينو سرۀ کړی وی نو هغه به تر مرګه پورې مفرور وی، نو هيڅ څوک دې د دۀ مدد نۀ کوی. ⑱د چا کردار چې بې داغه وی نو هغه به بچ شی، خو د چا لارې چې غلطې وی نو ناګهانه به تباه شی. ⑲څوک چې د خپلې زمکې زميداری کوی هغوی سره به ډېر خوراک وی، د چا په سوچ کښې چې هوائی خيالونه ګرځی، نو سخته غريبی به پرې راشی. ⑳يو ايماندار کس ته به ډېر زيات برکت ورکړے شی، خو کۀ څوک زر مالداره کيدل غواړی هغۀ ته به سزا ملاؤ شی. ㉑د چا طرفداری کول ښۀ کار نۀ دے ځکه چې ځينې خلق به د يوې نوړئ

ډوډۍ دپاره غلط کار وکړی. ⑳کنجوس اِنسان د دې ليواله وى چې مالداره شى اؤ د دې نه ناخبره وى چې غربت د دۀ انتظار کوى. ㉓څوک چې د اصلاح دپاره تنبيه کول کوى په اخر کښې به د هغه چا نه ورته زيات عزت ملاو شى څوک چې په ژبه څټل کوى. ㉔څوک چې د خپل پلار اؤ مور نه غلا کوى اؤ دے وائى چې، "دا غلطي نۀ ده،" نو دے د يو قاتل نه کم نۀ دے. ㉕لالچى اِنسان جنګ جګړې جوړوى، خو څوک چې په مالِک خُدائ باندې توکل کوى هغه به آباد شى. ㉖څوک چې په خپل ځان يقين کوى نو هغه کم عقل دے، خو څوک چې په هوښيارتيا سره قدم اوچتوى نو دے بچ پاتې شى. ㉗څوک چې غريبانانو ته ورکړه کوى نو د هيڅ شى محتاجه به نۀ شى، خو څوک چې په دوئ باندې سترګې پټوى نو دوئ به په لعنت کښې ګرفتار شى. ㉘هرکله

چې حکومت د بدکارانو لاس ته ورشی، نو خلق خپل ځان پټوی، کله چې بدکاران هلاک شی نو صادِقان بیا آباد شی.

۲۹ څوک چې د ډیرې رټنې باوجود بیا هُم په خپل ضد قائم وی، نو هغه به ناګهانه تباه شی اؤ هیڅ علاج به یې نۀ وی. ۲ کله چې صادِقان حکومت کوی، نو خلق خوشحالی کوی، خو هر کله چې بدکاره حکومت کوی، نو خلق فریاد کوی. ۳ کُوم اِنسان چې د حِکمت سره مینه کوی نو هغه خپل پلار خوشحالوی، خو د کنجرو دوست خپل مال حال الوزوی. ۴ په اِنصاف کولو سره یو بادشاه خپل مُلک قائموی، خو هغه څوک چې رشوت اخلی نو هغه مُلک تباه کوی. ۵ څوک چې د خپل ګاونډی چاپلوسی کوی، نو دے د هغۀ د خپو دپاره دام خوروی. ۶ بدکاره اِنسان د خپلې ګُناه په دام کښې راګېرېږی، خو صادِقان د

خوشحالئ سندرې وائی. ⑦صادِقان د غریبانانو د حق خیال ساتی، خو بدکاران دغه شان سوچ اؤ فکر نۀ کوی. ⑧مسخره کوونکی ښارونه راپاروی، خو هوښیار اِنسان غُصه سړوی. ⑨کۀ یو هوښیار یو د بې وقوف په خلاف د مقدمې دپاره عدالت ته روان شی نو بې وقوف به غُصه شی اؤ مسخری به کوی نو بیا به څنګه صلح راشی؟ ⑩د وینو تږی اِنسانان د نیک اِنسان نه نفرت کوی اؤ په دې کوشش کښې وی چې صادِقان ووژنی. ⑪کم عقل د خپلې غُصې پوره اظهار کوی، خو هوښیار خپل ځان په قابو کښې ساتی. ⑫کۀ یو حُکمران دروغو ته توجو ورکوی، نو د هغۀ ټول افسران به بدکاران شی. ⑬په دې کښې غریب اؤ ظالم دواړه یو شان دی، ځکه مالِک خُدائ دواړو ته ژوندون ورکړے دے. ⑭کۀ چرې یو بادشاه د غریبانانو سره اِنصاف کوی، د هغۀ بادشاهی به د تل دپاره قائمه وی. ⑮د تربیت

چوکه حِکمت پیدا کوی، خو چې کوم بچړے چې آزاد آموخته شی نو هغه به د خپلې مور د شرمولو باعث شی. ⑯کله چې د بدعمله حکومت راشی، نو ګُناهونه عام شی، خو صادِقان به د داسې خلقو خاتمه ووینی. ⑰د خپل زوئ ښهٔ تربیت وکړه هغه به تا ته سکون اؤ خوشحالی درکړی. ⑱چرته چې الهام نۀ وی نو هغه خلق سرکشه شی، خو بختور دی هغه څوک چې په شریعت عمل کوی. ⑲صرف په خبرو نوکر نۀ سمیږی، اګر چې هغه پوهه وی خو بیا هُم ستا خبرو ته پام نۀ کوی. ⑳څوک چې په جلدئ کښې خبرې کوی نو هغه د کم عقل نه هم بدتر دے. ㉑کۀ تۀ د ورکوټوالی نه خپل نوکر نیازبین آموخته کړې، نو په آخر کښې به هغه ستا پلار شی. ㉒غُصه ناک اِنسان جنګونه جوړوی، اؤ تُند خویه نه ډیر ګُناهونه کیږی. ㉓د اِنسان غرور په دۀ باندې زوال راولی، خو د اِنسان عاجز خوی هغۀ

ته عزت ورکوی. ۲۴د غلو ملګرے په خپله د ځان
دُشمن وی، هغه دا چې د قسم خوړولو نه وروستو
به هُم په عدالت کښې دروغ وائی. ۲۵څوک چې
د اِنسان نه یریږی هغه به په دام کښې ګیر شی، خو
چې څوک په مالِک خُدائ توکل کوی هغوئ به
په امن و امان شی. ۲٦ډیر د دې په کوشش کښې
وی چې حُکمران ورسره ښۀ وی، خو دا د مالِک
خُدائ د طرف نه ده چې اِنسان ته اِنصاف ملاؤیږی.
۲۷نیکان د بې ایمانانو نه نفرت کوی، اؤ بدکاران
د نیکانو نه نفرت کوی.

د اجور نصیحتُونه

۳۰ د یاقه د زوئ اجور پیغام چې د خُدائ
کلام دے. دې سړی پیغام ورکړو ائیتیل
ته اؤ ائیتیل اوکال ته. ۲بې شکه چې زۀ په ټولو
اِنسانانو کښې بې وقوفه یم، ما کښې د اِنسان په

شان عقل نشته. ③ما عقل اؤ حِکمت نۀ دے زده کړے، اؤ نۀ ما ته د مقدس ذات په حقله پته شته. ④آسمان ته څوک تلے اؤ بيا راغلے دے؟ هوا چا په موټى کښې بنده کړى ده؟ اؤ سمندر چا په خپل کوټ کښې راګير کړے دے؟ اؤ د دُنيا حدونه چا مقرر کړى دى؟ د هغۀ نوم څۀ دے اؤ د هغۀ د زوئ نوم څۀ دے؟ کۀ تا ته پته وى نو ما ته يې راوښايه. ⑤د پاک خُدائ هره خبره قابل اعتماد ده، هغه د هغوئ دپاره ډال دے څوک چې په هغۀ کښې پناه اخلى. ⑥د هغۀ د کلام سره اضافه مۀ کوه ځکه چې هغه به دې ورټى اؤ دروغژن به دې ثابت کړى. ⑦اے مالکه خُدايه، زۀ د خپل مرګ نه وړاندې ستا نه دوه خواستونه کوم زما خواستونه مۀ ردکوه: ⑧ما د دروغو اؤ د چل ول نه وساته مۀ ما غريب کړه اؤ مۀ مې مالداره کړه، خو ما ته صرف خپله روزمره ډوډئ راکړه. ⑨هسې نه چې

زهٔ مالداره شم اؤ تا ونهٔ پېژنم اؤ ووايم چې، "مالِک خُدائ څوک دے؟" اؤ کهٔ يا زهٔ غريب شم اؤ غلا وکړم، اؤ داسې د مالِک خُدائ د نوم بې عزتی وکړم. ⑩د يو نوکر غيبت د هغهٔ نيک ته مهٔ کوه هسې نه چې د هغهٔ لعنت هغه په تا ووائی اؤ دا به ستا دپاره تکليف جوړ کړی. ⑪داسې اِنسانان هُم شته چې په خپلو پلارانو لعنت وائی اؤ په خپلو ميندو بد رد وائی، ⑫خو هغوئ ته خپل ځان صفا ښکاری نو تر اوسه پورې د هغوئ هغه ګندګی لا صفا شوې نهٔ ده، ⑬خو د هغوئ سترګې هر وخت د کبر نه ډکی وی، اؤ نورو ته په سپک نظر ګوری. ⑭د هغوئ غاښونه د تورو په شان دی اؤ د هغوئ ژامنې د چړو په شان دی تر څو چې غريبان پرې د زمکې نه تير کړی، اؤ د اِنسانانو نه ضرورتمند ختم کړی. ⑮جوکه دوه لوڼه لری اؤ هر وخت وائی چې راکوه، راکوه. په دُنيا کښې درې څيزونه دی چې

کله هُم نۀ مړيږی، څلور څيزونه دی چې کله هُم "بس" نۀ وائی: ⑯قبر، اؤ د شنډې رحم، اؤ خشکه زمکه، اؤ تيز اور. ⑰هغه سترګی چې د خپل پلار پورې ټوقی کوی، اؤ خپلې مور ته سپک ګوری، نو د صحرا په ټپوسانو به راويستلے شی، اؤ لاش به يې د صحرا د ګنجئ خوراک شی. ⑱په دُنيا کښې درې څيزونه دی چې هغه زما دپاره د حيرانتيا دی، اؤ څلور څيزونه داسې دی چې په هغوئ زۀ پوهه نۀ شوم: ⑲په هوا کښې د باز الوتل، اؤ په ګټ باندې د مار تلل، اؤ په سمندر کښې د کشتئ اوړيدل، اؤ د سړی مينه د ښځې سره پيدا کيدل. ⑳دا د زناکارې ښځې طريقه ده چې کله زنا وکړی اؤ بيا ولامبی اؤ سراسر مُنکره شی اؤ وائی چې، "ما خو څۀ غلطی نۀ ده کړی." ㉑زمکه د دريو څيزونو په وجه لړزيږی، اؤ څلور څيزونه برداشت کولے نۀ شی. ㉒هغه غُلام چې بادشاه شی، هغه کم عقل

چې په ګیډه موړ شی، ۲۳ترخه ښځه چې وادهٔ شی، اؤ کومه وینځه چې د خپلې بې بې بن جوړه شی. ۲۴څلور څیزونه دی چې په زمکه واړهٔ دی، خو دوئ ډیر زیات هوښیار دی: ۲۵مېږی خو کمزورے مخلوق دے، خو بیا هُم په ګرمئ کښې خپل ځان ته خوراک راټولوی، ۲۶ځنګلی سوه خو کمزورے مخلوق دے خو په ګټانو اؤ ګړنګونو کښې ځانته کور جوړوی، ۲۷د مولخانو بادشاه نهٔ وی، خو د لښکر په شان روان وی. ۲۸چرمښکئ په لاس کښې هُم رانیولے کیدے شی، خو دا د بادشاهانو په محلُونو کښې ګرځی. ۲۹داسې درې بلکه څلور څیزُونه دی چې په ناز ناز قدم اخلی: ۳۰زمرے، چې په ځناورو کښې د ټولو نه زیات تکړه دے اؤ د یو څیز نه هُم نهٔ یرېږی، ۳۱هغه چرګ چې ځان ببر کړی، نر چېلے، اؤ بادشاه چې خپل فوجیان ورسره وی. ۳۲کهٔ تا کم عقلتوب وکړو اؤ خپل ځان دې لوئی

کړو، اؤ یا دې خرابې منصُوبې جوړې کړې نو په خپلې خُلې دې لاس کېږده! ۳۳ دغه شان کۀ شُملی وشاربی نو د شُملو نه کُچ جوړیږی، لکه ځنګه چې پوزه زور کړی اؤ وینه ترې نه راوځی، غُصه شاربل هُم جنجال جوړوی.

د بادشاه دپاره نصیحت

۳۱ دا هغه خبرې دی چې لمو ایل بادشاه ته خپلې مور تعلیم ورکړے وو: ۲ اے زما زویه، اے زما د تن نه په نذرونو اؤ منتونو پیدا شوی زویه، ۳ خپل د ځوانئ طاقت دې په ښځو مۀ ختموه اؤ خپل مال په هغوئ مۀ خرچ کوه، ښځو بادشاهان تباه کړی دی. ۴ اے لمو ایله، د بادشاه دپاره دا ښۀ کار نۀ دے، چې شرابی وی، اؤ حُکمرانان دې شرابخوارۀ نۀ وی. ۵ هسې نه چې دوئ شراب وڅښی شریعت ترې نه هیر شی اؤ

ټول مظلومان د خپل حق نه محرومه کړی. ⑥تیز شراب هغوئ ته ورکړه څوک چې تباه کیږی، اؤ شراب د هغوئ دپاره وی څوک چې په غم آخته وی. ⑦دوئ پرېږده چې ځان نشه کړی اؤ چې خپله غریبی پرې هېره کړی چې خپل غم ورنه هیر شی. ⑧د هغوئ په ځائ خبرې کوه څوک چې د خپل ځان دپاره خبره نۀ شی کولے. اؤ د هغه ټولو خلقو د حق دپاره څوک چې مسکینان وی. ⑨خبره کوه اؤ په اِنصاف سره عدالت کوه، د غریب اؤ حاجتمند د حق حِفاظت وکړه.

یوه عزتمنده ښځه

⑩یوه پاکه اؤ عزتمنده ښځه څوک پیدا کولے شی؟ هغه د لعلونو نه زیاته قیمتی وی. ⑪د خاوند په هغې باندې پوره باور وی، اؤ هغه به دے د څۀ محتاجه نۀ کړی. ⑫په خپل ټول عمر کښې به

دا هغۀ ته فائده ورکوی اؤ نُقصان به نۀ ورکوی.
۱۳هغه سنڼه اؤ وړی پیدا کوی اؤ د هغې نه په خپلو
لاسُونو په خوشحالئ سره کپړې جوړوی. ۱۴هغه د
سوداګرو د سمندری جهاز په شان وی، څوک چې
خپل خوراک د لرې نه راؤړی. ۱۵هغه سحر وختی
راپاڅیږی لا چې تیارۀ وی اؤ د خپل خاندان دپاره
خوراک تیاروی اؤ خپلو وینځو ته کار ورښائی. ۱۶د
زیات سوچ کولو نه وروستو هغه چرته زمکه خوښوی
اؤ په بیعه یې اخلی اؤ د خپلې ګټې اؤ محنت په
پیسو پکښې د انګور باغ لګوی. ۱۷هغه خپل کار
په ډیر محنت اؤ د زړۀ نه کوی، اؤ د هغې مټې د
خپل کار پوره کولو دپاره مضبوطې وی. ۱۸هغه په
دې پوهیږی چې روزګار یې ګټه کوی، نو په شپه
کښې تر ناوخته کار کوی. ۱۹هغه په خپلو لاسُونو
سره څرخه کوی اؤ دوک په خپلو ګوتو سره نیسی.
۲۰هغه خپل لاسُونه د غریبانانو مدد دپاره غزوی اؤ

حاجتمندو ته خپل لاسُونه ورسوی. ⑳ کله چې واؤره
وریږی نو د هغې سره د خپل خاندان څۀ فکر نۀ وی،
ځکه چې هغې دوئ ته ګرمې جامې تیارې کړی
وی. ㉒ هغه د خپل کټ دپاره څادر اؤ د خپل ځان
دپاره نازکې اؤ رنګارنګ کپړې تیاروی. ㉓ د هغې
خاوند ته په جرګه کښې عزت ملاویږی، کله چې
هُم دے د ښار د مشرانو سره ناست وی. ㉔ هغه د
لټی جامې جوړوی اؤ خرڅوی، اؤ تاجرانو ته یې د
پټۍ په شکل کښې هُم ورکوی. ㉕ هغه د طاقت اؤ
وقار په لباس ملبوسه ده اؤ د راتلونکو ورځو په حقله
هغه خاندی اؤ بې فکره وی. ㉖ هغه په حِکمت سره
خبرې کوی، اؤ هغه په مهربانئ سره ښُودنه کوی.
㉗ هغه د خپل کور په حالاتو اؤ سامان باندې خیال
ساتی اؤ د ناراستئ ډوډۍ نۀ خوری. ㉘ د هغې بچی
چې راپاڅی نو دې ته برکت ورکوی اؤ خاوند یې
هُم صِفت کوی: ㉙ "ډیرې ښځې دی چې د عزت

اؤ درانۀ کارونه کوی، خو تۀ د دې ټولو نه ښۀ يې.“
۳۰نازونه اداګانې دوکه ده اؤ حُسن فانې دے، خو
کُومه ښځه چې د مالِک خُدائ نه يرېږی نو هغه د
صفت قابله ده. ۳۱کوم کارونه چې هغې کړی دی
هغې ته يې اجر ورکړئ، اؤ د خلقو په منځ کښې
د هغې د محنت ستائينه وکړئ.

Proverbs in Pashto (Yuzufzai dialect)

© UBS 2015 Printrun: MMM

ISBN 978 969250 8706